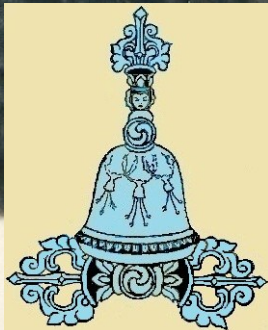

TIBET

Nr. 80 . årg. 28 . Juli 2012

Dansk Selskab for
Tibetansk Kultur

Adresse: "Store Søhøj"
Hørsholm Kongevej 40
2970 Hørsholm
e-post: info@dstk.dk

DSTKs bestyrelse består af:

Grethe Sørvig (formand), Uffe Meulengracht Hansen (næstformand), Kirsten Tarab Losang (aktivitetskoordinator), Rolf Gilbert (redaktør & layout), Charlotte Weppenaar Pedersen, Wangdi Gyaljen (suppleant), Maria Gammeltoft (suppleant).

Hjemmeside: www.dstk.dk

Indeholder information om DSTKs virke, arrangementer, artikler om Tibet og tibetansk kultur samt en selvstændig internet-side: "Kvinder og tibetansk buddhisme i eksil".

Kontingent for 2013:

Enkelt medlemskab: 250 kr
To medlemmer i samme husstand: 350 kr
Firmaer: 500 kr
Kontingent betales for et kalender år til
Reg.nr.: 1551, konto.nr.: 342 8788
Kontingenter dækker bl.a. udgifter til tryk og forsendelse af dette tidsskrift.

Bidrag til projekter

kan indsættes i Danske Bank,
Reg.nr. 1551, kontonr.: 342 8788 med bemærkning om, hvilket projekt pengene er tiltænkt. Husk at skrive dit sponser nr. samt navnet eller kodeordet for det projekt du vil støtte. Husk at skrive dit navn og din adresse. Om projekter og kodeord, se "Nyt om projekter". Skattefradrag: Alle bidrag op til 14.500 kr pr år kan trækkes fra i skat. Husk som ny sponser at opgive dit cpr nr, så DSTK kan indbetale det til skat. For at kunne kontakte dig, vil DSTK også gerne have din e-post adresse og tlf.nr.

Tryk:

Chronografisk A/S, Århus

Forside:

Munke i Tashilumpo Klosteret (grundlagt 1447 i Xigaze), venter på undervisning i avislæsning. (Fot: 5. sept. 1985).

Tibet, Nr. 80, Årgang 28, juli 2012

Medlemsbladet 'Tibet'

Som medlem af Dansk Selskab for Tibetansk Kultur modtager man et spændende medlemsblad 'Tibet', to gange om året med artikler om tibetansk kultur, historie og religion samt oplysninger om selskabets aktiviteter. Bladet vil også fokusere på relationer mellem danskere og tibetanere, både i nutiden og historisk set. Bladet vil ikke blive sendt til medlemmer, der undlader at betale kontingent. De medlemmer, som oplyser deres e-post adresse, vil kunne få opdateringer om relevante begivenheder og arrangementer. Der kan være tale om arrangementer, som ikke er i Selskabets regi, men som bestyrelsen mener, vil være relevante for Selskabets medlemmer at få kendskab til, også selv om oplysningerne udsendes i sidste øjeblik. Medlemmer er altid velkommen til at komme med ideer og forslag til, hvad medlemsbladet skal skrive om, og hvad, der kan foregå på medlemsmøderne.

Dansk Selskab for Tibetansk Kultur har brug for nye medlemmer, for at selskabet bedre kan fortsætte med at støtte tibetanere og udbrede kendskabet til den tibetanske kultur i Danmark. Har du ideer til, hvordan Selskabet kan få flere medlemmer, vil vi gerne høre om det. Send din ide til info@dstk.dk. Kender du steder, hvor Selskabet kan lægge sin informationsfolder om Selskabet, hører vi også gerne fra dig. Vi kan også sende materialet direkte til dig og så kan du selv anbringe det.

Alt arbejde i Selskabet udføres frivilligt af bestyrelse og andre aktive medlemmer. Vi har et godt og uformelt samarbejde, hvor engagement og interesse for den tibetanske kultur er drivkraften. Da Selskabet ønsker at styrke sin indsats endnu mere, har det brug for nye frivillige. Send os en mail på info@dstk.dk for at høre nærmere, hvis du gerne vil være frivillig.

Tekstbidrag til medlemsbladet

Tekstbidrag modtages gerne. Kontakt venligst redaktionen på info@dstk.dk, hvis du vil bidrage med en tekst. Send indlægget som vedhæftet fil til info@dstk.dk. Redaktionen forbeholder sig ret til at foretage ændringer i indlægget i samarbejde med forfatteren eller helt at afvise indlægget, hvis det falder uden for Dansk Selskab for Tibetansk Kulturs vedtægter, formål og virkefelt. Redaktionen gør opmærksom på, at redaktionen ikke påtager sig ansvar for holdninger, som bidragsyderne måtte fremlægge i deres artikler.

Annoncering i 'Tibet'

Bladet når ud til flere hundrede personer med særlig interesse for det tibetanske kulturområde (Tibet, Ladakh, Nepal, Sikkim, Bhutan og Mongoliet). En annonce i medlemsbladet rammer en målgruppe med stor interesse for tibetansk kultur bredt taget, samtidig med at annoncen støtter Selskabets oplysningsarbejde om den tibetanske kultur. Bestyrelsen forbeholder sig ret til at afvise annoncer, og der lægges vægt på, at annoncens indhold har relation til Dansk Selskab for Tibetansk Kulturs formål og virkefelt. Hvordan materialet skal afleveres til bladet aftales med redaktionen. Kontakt på info@dstk.dk. - Se også www.dstk.dk/blad.html

PRISER OG OPSÆTNING

Annoncestørrelse	Pris for fire farver	Pris for sort/hvid
1/8 side	450,-	300,-
1/4 side	750,-	450,-
1/2 side	1000,-	750,-
1 helside	1700,-	1200,-
Annonceformater	Bredde x højde i mm.	
1/1 side	175 x 226 mm	
1/2 side	175 x 112	
1/4 side (2 spalter)	114 x 86	
1/8 side (1 spalte)	53 x 86	

Nyt fra Redaktionen

Kære Medlem af *Dansk Selskab for Tibetansk Kultur*

Dansk Selskab for Tibetansk Kultur blev grundlagt 27. Juni 1985 af Tarab Tulku. Siden da er der udsendt 80 numre af medlemsbladet inklusiv dette nummer. I starten hed bladet "Tibetaneren" og var i A5-format. Navnet havde bladet frem til og med nr. 23 i 1996, hvor efter bladet midt i årgang fik navnet "Tibet" fra nr. 24 og så blev det i knapt A4-format. Fremover udgives bladet i fuld A4 og helt i farver.

Frem til nr. 20 (årg 10) havde bladet kun selskabets logo og indhold på forsiden. Fra nr. 20 havde forsiden logo og et foto med ISSN 0907-7022. Fra nr 24 fik bladet, stadig i A5 et mere professionel udseende, da grafikerens Michael Nybrandt overtog bladets udformning med en forside, hvor billedet dækker hele siden.

På sidste side i nr. 24 står følgende forklaring:

Historien om tibetanske hunde og det nye navn på selskabets medlemsblad.

Da det endelig er gået op for os, at vi kan spare mange penge, hvis vi sender Dansk Selskab for Tibetansk Kultur's medlemsblad ud som "postbesørget blad", greb vi straks telefonen og ringede til det relevante posthus. Ja, vi opfyldte alle deres betingelser. Nu ville de bare gerne vide, hvad bladet hed. "Tibetaneren" - Nej, det går ikke! Postvæsenet har allerede registreret et blad, som hedder "Tibetaneren". Vi var noget målløse. Hvem søren kunne det være? Efter lang tids søgen fandt vi ud af, at en hundeforening udgiver et blad med navnet "Tibetaneren". Vi lagde alle vore kloge hoveder i blød og kom op med det nye og meget enkle navn: "Tibet".

Frem til nr 41 holdt bladet sig udelukkende til format A5. Ved 15 års jubilæet i 2000, udgav man nr. 42 i et A4-lignende format, kun 28 cm høj, men i farver. Frem til nr. 70, som var det sidste blad i A5 format, svinger udgivelserne mellem det store og det lille format. De

Tibetaneren

Medlemsblad nr. 12, juli/august 1989, 5. årgang

Dansk Selskab for Tibetansk Kultur
Store Søvej, Hørsholm Kongevej 40,
2070 Hørsholm, Tlf.: 42 86 57 15
Giro: 3 42 87 88

Invitation til tibetansk skovtur

Igen i år har Dansk Selskab for Tibetansk Kultur fornøjelsen at arrangere tibetansk sommer-picnic, som bliver lidt anderledes i år, da vi får gæster.
Årets tibetanske skovtur lørdag den 19. august bliver med tre besøgende unge tibetanere, der gæster Danmark.

De to af gæsterne er på genvist hos 8A (snart 9A) fra Sægerskolen i Ledøje-Smørum. Vi har naturligvis også inviteret 8A med til vor skovtur. Se nærmere inde i bladet hvorfor det er så naturligt.
Læs også mere om selve skovturen inde i bladet.

Dette nummer af Tibetaneren:

Om 8A's møde med Dalai Lama, deres Indienstur og deres bog.

Handlingen i den tibetanske folkeopera: Prins Norsang.

Institute of Tibetan Arts & Crafts - vor udsendte korrespondent Teje Barfod beretter om den ret ukendte tibetanske metalskole i Dharamsala.

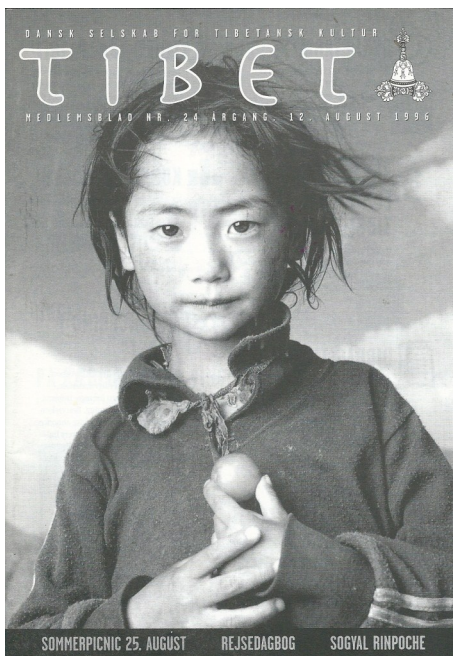
Ny udvidet redaktion af "Tibetaneren".

Så er det tid at få betalt kontingentet - girokortene er sendt ud...

sidste 5 årgange er bladet kommet fast 2 gange om året. Før den tid var det mere efter behov.

Bladet vil fortsat fortælle bredt på dansk om den tibetanske kultur og om relationer mellem danskere og tibetanere. Der vil være historisk stof, og der vil være artikler om nutiden.

Redaktionen ønsker - om muligt - at bringe nogle forskellige serier i bladet fremover:

(1) Der er nogle gode artikler i de helt gamle numre, som det vil være værd at genoptrykke, da mange enten ikke var medlem den gang eller ikke har gemt de gamle numre.

(2) En serie om tibetanere boende i Danmark skrevet af dem selv, hvor de fortæller deres historie og om at bo i Danmark. Selvfølgelig skal de ikke fortælle mere hver, end de har lyst til. Der startes med de tibetanere, som har boet længst i Danmark.

(3) En serie om, hvad danskere kunne læse på dansk i gamle dage om Tibet med fodnoter til de værste fejl. Serien startede i Tibet 79, side 24: "Danskernes syn på tibetanerne i gamle dage."

(4) En serie som fortæller om andre grupper/institutioner/selskaber/foreninger, der beskæftiger sig med Tibet. Om deres historie og om, hvad de laver, og hvilke projekter de har. Her tænkes blandt andet på: Støttekomiteen for Tibet - Frit Tibet - Det Tibetanske Samfund i Danmark - Tibet Charity - Red Barnet - Johnny Baltersens skoleprojekter - Tibetolog institut (TORS)

(5) En serie om de første danskere, der besøgte Tibet, eller som i det mindste prøvede at komme der til, for eksempel Arthur Bollerup-Sørensen. Desuden kunne man bede nuværende eller pensionerede udsendte danskere til Tibet om at skrive om deres oplevelser i Tibet..

(6) En serie om de projekter, som DSTK støtter, og hvor der fortælles mere i dybden om de organisationer, som støttes.

Redaktionen vil selvfølgelig være åben for forslag fra medlemmerne. Det er måske ikke altid muligt at kunne opfylde medlems-ønsker, men lad os høre dem først. Bladet vil fremover være helt i farve, hvor det er muligt. Gamle historiske billeder i sort/hvid vil blive brugt, der hvor det er relevant.

Redaktionen

Den Tibetanske Månekalender

af Grethe Sørvig

Den tibetanske Månekalender (tib.: Lo-tho) er baseret på den indisk tantriske tekst, Sri Kalachakra Tantras astronomiske beregningssystem, men er reelt en kombination af Kalachakra-kalenderen og den kinesisk-baserede, mongolske Horda-kalender. Kalenderen har eksisteret i sin nuværende form siden slutningen af det 13. århundrede.

Thangka, der beskriver den tibetanske kosmologi, med det hellige bjerg, Mount Meru, som universets centrum

Historie

Fra ca. det 6. til det 13. århundrede e.v.t. var dele af den kinesiske Element-astrologi, i kombination med den præbuddhistiske, shamanistiske religion Bönns astro-

logiske system, det foretrukne astrologiske system i Tibet, og forskellige kalendere baseret på dette system, blev udviklet og benyttet i Tibet i denne periode.

I år 1027 e.v.t. blev Sri Kalachakra Tantra, der i tillæg til, at den er en åndelig og metafysisk belæring, også indeholder belæring om medicin, astrologi og astronomi, videregivet til tibetanerne af den indiske mester Atisha. Dette årstal står også beskrevet som en profeti i Kalachakra Tantra, som et vigtigt år for belæringens udbredelse.

I mellem det 11. og det 13. århundrede blev de grundlæggende Kalachakra tekster oversat fra sanskrit til tibetansk, og kommenteret af forskellige oversættere og buddhistiske mestre. Baseret på tekstens første kapitel, Det Ydre Kalachakra, der beskæftiger sig med makrokosmos, dvs. det ydre univers med dets tidscyklusser, stjerne- og planet-konstellationer, astronomiske beregningsmodeller o.l., udviklede de tibetanske mestre de første Kalachakra-kalendere.

Den første kalender baseret på Kalachakra Tantra blev fremstillet indenfor Tsurluk- (Kagyupa-) traditionen, den næststørste af de tibetanske astrologiske skoler. Senere er denne tradition fortsat og videreudviklet også indenfor de andre tibetanske astrologiske skoler, først og fremmest indenfor Phukluk, den astrologiske tradition, der praktiseres af de tibetanske astrologer på Mentsee Khang Institut for tibetansk medicin og astrologi - i Dharamsala i Indien, og som er den mest udbredte skole indenfor tibetansk astrologi. (1)

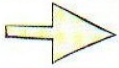
Phagpa (1235-1280)

Horda-kalenderen

I det 13. århundrede blev lamaen Sakya Pandita, der i denne periode var Tibets helligste mand, inviteret af den mongolske leder, Prins Godan, til at komme til Mongoliet, og etablere buddhismen der. Som tak for hans undervisning gjorde Prins Godan Sakya Pandita til leder af Tibet. Sakya Pandita forlod imidlertid aldrig Mongoliet, men videregav sin stilling til sin nevø, Sakya-lamaen Phagpa (1235-1280 e.v.t.), der således blev den første lama, der regerede i Tibet. Phagpa blev også buddhistisk lærer for Prins Godans søn, Kubali Khan, og for hele det mongolske hof. På grund af sin forbindelse til Mongoliet, foretrak han den mongolske Horda- (hor zla) kalender, der således også blev den officielle kalender i Tibet. Da Kalachakra-kalenderen blev udviklet senere i hans regeringstid, og Phagpa selv, i øvrigt, efterhånden blev en stor Kalachakra-mester, besluttede han, at Kalachakra-kalenderen skulle være Tibets officielle kalender, og at Horda-kalenderen skulle tilpasses denne.

Den tibetanske 60-års-cyklus

Kalachakra Tantra benytter sig, som de fleste skoler indenfor indisk astrologi, af en 60-årig Jupiter-cyklus, kaldet Rabjung på tibetansk (sansk.: Brihaspati varsa). Da året 1027, dvs. det år hvor Kalachakra Tantra blev videregivet til tibetanerne, også var denne Jupiter-cyklus første år, og nok også fordi dette år nævnes i Kalachakra Tantra, som et vigtigt år for tekstens udbredelse, blev der besluttet, at dette år også skulle være den tibetanske 60-års-cyklus første år. Da man senere skulle kombinere Kalachakra-kalenderen med den kinesisk-baserede Horda-kalender, blev der således besluttet, at den tibetanske ækvivalent til den kinesiske 60-års-cyklus dvs. de 12 kinesiske tegn i kombination med de fem elementer også skulle starte dette år, som var Ild Harens år. Derfor vil man, i bøger om tibetansk astrologi, altid se Ild Harens år som det første i den tibetanske 60-års-cyklus, og ikke Træ Rottens år, som det er tilfældet indenfor kinesisk astrologi. Den nuværende 17. tibetanske 60-års-cyklus startede således i 1987, mens den nuværende 78. kinesiske, startede i 1984.

TIBETAN NAMES	PLANETS	SYMBOLS	ENGLISH NAMES
Sunday/Nyima	Sun		Sun
Monday/Dawa	Moon		Crescent Moon
Tuesday/Mikmar	Mars		Wrathful red eye
Wednesday/Lhakpa	Mercury		Hand
Thursday/Phurbu	Jupiter		Thunder bolt
Friday/Pasang	Venus		Metal
Saturday/Penpa	Saturn		Bundle of sticks
Drachen	Rahu/Ketu		Shadowy planets

Den tibetanske navngivning af uger og måneder

Inddelingen af året i 12 måneder, og af ugen i 7 dage, samt de tibetanske navne for planeter og ugedage stammer helt tilbage fra Böns astrologiske system (3), og de tibetanske astrologer benytter også stadigvæk Böns symboler for de 7 planeter og 2 Måneknuder: (se illustration).

I den oprindelige Kalachakra-kalender opkaldes hver måned efter det zodiak-tegn som Solen befinder sig i, men på grund af kombinationen med Horda-kalenderen, udviklede tibetanerne tre andre systemer til navngivning af måneden. I det ene system har hver måned et nummer, dvs. 1., 2. og 3. osv. måned. I et andet system opkaldes hver måned efter den stjernekonstellation eller Månehus (tib.: Gyukar), som Månen befinder sig i på Fuldmånedagen, og i et tredje system opkaldes hver måned efter et kinesisk tegn og element. De mest benyttede systemer er dog det første og det sidstnævnte. I den tibetanske almanak kan man imidlertid også se hvilket Månehus Månen befinder sig i hver dag.

Kalachakra-kalenderen er både en Sol- og Månekalender, og Kalachakra Tantras ene, og mest benyttede, matematiske system Siddhanta (2) inkluderer derfor flere beregningsmodeller til at få Sol- og Månedagene til at korrespondere med hinanden.

(Ills: Buchung Tsering 2000)

Kalachakra-kalenderen opererer med tre slags dage:

- (1) **Zodiak-dage**, hvilket vil sige den ene grad i zodiaken som Solen bevæger sig i løbet af en dag.
- (2) **Sol-dage**, der varer fra Sol-opgang til Sol-opgang, og
- (3) **Måne-dage**, hvilket er den periode det tager for Månen at bevæge sig 1/30 af distancen mellem to Ny måner. Når disse tre typer dage er beregnet, laver man de beregninger, der skal få Sol- og Måne-dagene til at korrespondere med hinanden.

Udelukkede og dobbelte månedsdage

Da Månens hastighed varierer i løbet af måneden, varierer også Måne-dagenes længde. De fleste Månedage er kortere end Soldagene, nogle få er dog længere.

Et Måne-år består af 360 dage. I samme periode står Solen op 354 gange (mod 365 i et Sol-år). Der er således en difference på 6 ekstra Månedage pr. år.

For at få Sol- og Måne-dagene til at korrespondere med hinanden, udelukker eller fordobler Kalachakra Tantras astronomiske system de seks overskydede dage på følgende grundlag: - hvis en Månedag starter efter Solopgang, og afsluttes inden den næste Solopgang, ude-

Tibetansk kosmogram, der viser hvordan alle universets fænomener er forbundet med de fem elementer. Cirklernes forskellige farver repræsenterer de fem elementer, der igen er forbundet med Solen, Månen og de fem planeter: grønt repræsenterer Træ-elementet og Jupiter, rødt repræsenterer Ild-elementet og Solen og Mars, Gult repræsenterer Jord-elementet og Saturn, Hvidt repræsenterer Metal-elementet og Venus, og Blåt repræsenterer Vand-elementet, og Merkur og Månen. Det beskrevne tilhørsforhold til de fem elementer er i denne forbindelse baseret på kinesisk astrologi. Indenfor indisk astrologi forbindes Venus med Jord-elementet og Jupiter med Luft-elementet. Begge systemer benyttes, både separat og kombineret, indenfor

lukkes den, og hvis en lang Månedag inkluderer to Solopgange, slås den sammen til en såkaldt dobbelt-dag.

Dobbelt-dagen består af to på hinanden følgende dage, der har samme dato, kinesisk tegn og element (og andre astrologiske aspekter). De udelukkede dage har også en dato, kinesisk tegn og element osv., og disse vil ikke være synlige i kalenderen. Således ser man ofte i en tibetansk kalender, at f.eks. den 1. efterfølges af den 3., fordi den 2. er udelukket, eller man vil se to på hinanden følgende dage, med samme dato, tegn og element.

På grund af differencen mellem Sol- og Månedagene er det også en gang i mellem nødvendigt at tilføje en 13. måned. Dette sker ca. hver 30. måned. Ekstra-månedens får navn og nummer efter den foregående måned, der ikke nødvendigvis behøver at være den sidste måned i året.

Forskellen mellem det tibetanske og det kinesiske kalendersystem

Kineserne benytter sig også af systemet med at tilføje en 13. måned hver ca. 30. måned, men da kinesisk og tibetansk astrologi benytter sig af to forskellige astronomiske beregningsmodeller, vil tilføjelsen af den 13. måned ske på forskellige tidspunkter. Indenfor de 2 systemer. Af samme grund, dvs. fordi de to astrologiske skoler benytter to forskellige mate-

matiske systemer, starter det kinesiske og det tibetanske år på forskellige datoer. Systemet med at fjerne og fordoble månedsdage har sin oprindelse i Kalachakra Tantra, og bliver generelt benyttet indenfor de fleste indiske astrologiske traditioner, men det benyttes ikke indenfor kinesisk astrologi. Ellers benytter kinesisk og tibetansk astrologi sig af vidt forskellige astrologiske aspekter. Det man kan finde i begge astrologiske skolers kalendere er månedsdagenes kinesiske tegn og elementer, samt det Månedhus eller stjernekonstellation som Månen befinder sig i. Ellers vil man finde helt forskellige astrologiske aspekter knyttet til hver månedsdag i de to systemers kaslendere.

Kalenderens rolle i den tibetanske kultur

En af de vigtigste opgaver for den tibetanske astrolog er at fremstille den årlige kalender. Da den egentlige tibetanske kalender er meget detaljeret og omfattende, og svær at forstå for en, der ikke er uddannet astrolog, laver de tibetanske astrologer også en mere enkel udgave af kalenderen, og denne version af kalenderen findes i så godt som alle tibetanske hjem.

På grund af Månens varierende hastighed, og tilpasningen til Soldagene, hvor visse månedsdage fjernes eller fordobles, er tibetanerne nødt til at konsultere deres kalender for at finde ud af eksakt hvilken månedsdag det er, for således at

kunne vide hvornår de forskellige tibetanske højtidsdage, som f.eks. tibetansk nytår, buddhistiske mærkedage og Nymåne og Fuldmåne, o.l. indtræffer.

Den forenklede udgave af den tibetanske kalender indeholder også visse daglige astrologiske aspekter, der generelt giver hver dag forskellige kvaliteter, der gør dem positive og negative til udførelse af forskellige aktiviteter, som f.eks. påbegyndelse af rejser, underskrivelse af kontrakter, indgåelse af handelsaftaler, buddhistiske indvielser, bryllup og begravelser, o.l., og ved hjælp af kalenderen kan tibetanerne således finde en god dag til dette.

Hvert af de 12 kinesiske tegn har også deres positive og negative månedsdage, og for at kunne vide hvornår disse indtræffer, for således at finde en god dag til påbegyndelse af vigtige projekter, vil tibetanerne også konsultere deres almanak.

Den tibetanske læge konsulterer også ofte sin kalender. Dette fordi menneskets legeme og helbredstilstand, indsamlingen af medicinske planter og andre medicinske ingredienser i naturen, påbegyndelsen af fremstillingen af tibetansk medicin, og i nogle tilfælde også påbegyndelsen af medicinsk behandling, er tæt forbundet med, og afhængig af Månefaserne og visse andre astrologiske aspekters og stjernekonstellationers bestråling af jorden. F.eks. er der en periode på syv dage i den syvende. tibetanske måned, hvor jorden bestråles af en konstellation

Antikt tibetansk horoskop fra det 17. årh. for en person, der er født i Tigerens år, og som har sin ascendant i Skyttens tegn. Horoskopet illustrerer meget godt den blanding af kinesisk og indisk astrologi, der er så unikt for tibetansk astrologi.

*(Illustration fra den 5. Dalai Lamas regent, Desi Sangye Gyatsos (1653 – 1705) astrologiske tekst, "Den Hvide Smaragd"(tib.: *Vaidurya Karpo*).*

tion kaldet Karma Rishi. I løbet af denne periode er Månens energi specielt stærk og gavnlig, og den tibetanske læge vil lave en medicin, som kaldes for Måne-strålemedicin. Vandet i floder og søer er i denne periode specielt blødt og rent, og siges at have en helbredende virkning. Det er selvfølgelig også en god periode til at indhøste medicinske planter, påbegynde fremstillingen af tibetansk medicin og til at påbegynde behandling af særlige sygdomme. I år i 2012, starter Karma Rishi den 9. september, dvs. den 24. dag i den 7. tibetanske måned.

Modsat er der en syv dages periode i den femte tibetanske måned, som kaldes for Den Giftige Gris, hvor planterne er smags- og kraftløse, og hvor vandet i floder og søer regnes for urent, da det bestråles af en negativ energi. I denne periode vil den tibetanske læge ikke indhøste planter, eller fremstille tibetansk medicin, og vil, så vidt muligt, undgå at påbegynde behandling af patienter.

Månefaserne påvirker også den del af menneskets subtile energi, som kaldes for La på tibetansk, hvilket kan oversættes til "personlighedsenergi", eller "astrallegemet". Denne energi har, ifølge Kalachakra Tantra, sit sæde i navlechakraet, men dele af den vandrer rundt i legemet i en månedlig cyklus. Den vil opholde sig de forskellige steder i kroppen i ca. en dag, og starter sin vandring i storetåen, dagen efter hver Nymåne.

Det sted i kroppen hvor La befinder sig, regnes for at være et meget sensitivt punkt, og en tibetansk læge vil aldrig foretage indgreb, som f.eks. akupunktur

eller moxa, der hvor La befinder sig, da dette kan resultere i blødninger og infektioner. Så lægen vil altid konsultere sin almanak, for at finde ud af hvor La befinder sig, inden hun eller han påbegynder behandling med akupunktur eller moxa.

De elementer, der er forbundet med årstiderne påvirker også menneskets puls og helbredstilstand, og ved at have kendskab til de eksakte tidspunkter for hvornår årstiderne skifter, vil lægen lettere kunne stille en eksakt pulsdiasnose, og vil således også lettere kunne forebygge og helbrede sygdom. Så, for at være helt sikker på hvornår årstiderne skifter, og hvornår de forskellige astrologiske aspekter bestråler jorden, vil lægen altid konsultere sin almanak.

Da den tibetanske kalender også, som nævnt, viser mange daglige astrologiske aspekter, som f.eks. planeternes daglige positioner, hver dags kinesiske tegn, element, mewa og parkha, Månens Månehus og de daglige element- og planet-konjunktioner, benytter den tibetanske astrolog kalenderen som grundlag til at beregne det tibetanske Fødsels-horoskop, og er således også afhængig af kalenderen i sit arbejde med at fremstille horoskoper.

Tibetansk Nytår

Nytårsfejring har været almindeligt på forskellige tidspunkter af året, rundt om i Tibet, længe før buddhismen blev etableret i landet. Af alle disse er de tre vigtig-

ste tibetanske nytårsmarkeringer Losar (det officielle Nytår), Kalachakra Nytår og Det Astrologiske Nytår.

Losar, eller det officielle tibetanske Nytår, starter dagen efter Nymåne i det tibetanske forårs første måned, dvs. i februar/marts, afhængigt af Månefaserne. Losar, der er den mest kendte og populære tibetanske Nytårsfest, var oprindeligt en forårsfest, der blev introduceret af Tibets første Bön-konge, Podegunggyal, i det 1. årh. e.v.t. Navnet 'Losar' stammer også fra denne fest, der oprindeligt blev kaldt 'Gyalpoi Losar' (Kongens Forårsfest). Gyalpo Losar blev oprindeligt fejret når det første ferskent træ blomstrede i Kongpo Yarlung distriktet i Syd Tibet, hvor de første tibetanske konger frem til det 6. årh. havde deres hovedsæde.

Da Losar således bygger på en shamanistisk fest, ser man ofte shamanistiske inbdslag i nogle af de ritualer, der udføres i forbindelse med Losar, også i vore dage. Blandt andet ser man ofte et fårehoved, lavet af smørdej og smykket med blomster, Solen og Månen, på tibetanernes alter under Losar-fejringen. Denne tradition stammer fra Bön, der mener, at fåret symboliserer frugtbarhed, held og velstand. De Bön-praktiserende brugte et rigtigt fårehoved, men da buddhismen forbyder dyre-ofringer, benytter tibetanerne i vore dage et fårehoved lavet af smørdej eller plastik.

Ellers er de fleste ritualer, der udføres i forbindelse med Losar buddhistiske. Mange tror, at de lamadanse - bl.a.

de såkaldte ”sorthatte-danse” - oprindeligt var shamanistiske, men disse blev introduceret af den indiske tantriske mester, Guru Rimpoche, som også grundlagde Nyingma-skolen, den ældste buddhistiske skole i Tibet, og er således buddhistiske. De dragter danserne benytter er imidlertid shamanistiske og stammer fra Bön. Disse er i vore dage dekoreret med buddhistiske symboler.

Kalachakra Nytår starter dagen efter Nymåne i april, dvs. i den 3. tibetanske måned, og har kun betydning i forbindelse med astrologiske og astronomiske beregninger.

Det Astrologiske Nytår starter, ifølge den mest udbredte tibetanske astrologiske skole, Phukluk, dagen efter Nymåne i december. Denne dato markerer den første dag i et tibetansk Element-årshoroskop, og det tibetanske Element-fødselshoroskop er også baseret på denne dato.

Den næst største af de tibetanske astrologiske skoler, Tsurluk, baserer dog sine horoskopberegninger på det officielle Nytår (Losar). De gamle mestre indenfor Phukluk-systemet begrundes deres valg af dette tidspunkt, som begyndelsen på det nye astrologiske år, med at elementerne skifter ved Vintersolhverv, og at Elementar-ånderne flytter på dette tidspunkt.

Den opfattelse, at elementar-ånderne flytter ved Vintersolhverv, deler tibetanerne med andre naturfolk, bl.a. med islændingene, der også mener, at deres elementar-ånder, som de kalder for ”Huldrefolket”, flytter omkring Vintersolhverv.

Selvom den første tibetanske 60-års-

Den tibetanske tidsregning

cyklus startede i 1027 e.v.t., starter den tibetanske *tidsregning* imidlertid i den første tibetanske Yarlung-konge, Nyatri Tsenpos, regeringstids første år, hvilket var år 127 f.v.t. Således er det i år - i 2012 - det 2139. tibetanske år.

(1) Man kan læse mere om tibetansk astrologi og dens historie i ”Tibet”, nr. 49, årg. 18, og i nr. 74 og nr. 75, årg. 24.

(2) Kalachakra Tantras andet, og mindre benyttede matematiske system, kaldes for Karana, og bruges kun til at beregne ekliser.

(3) Inddelingen af året i 12 måneder, og af ugen i 7 dage (og af dagen i 24 timer, hver time i 60 minutter, og hvert minut i 60 sekunder) blev beviseligt benyttet allerede ca. 3000 år f.v.t. indenfor sumerisk astrologi og astronomi.

*Tibetansk Sorthatte-danser
(foto: Flemming Skahjem-Eiksen)*

Kilder:

Berzin, Alexander:
www.berzinarchives.com

Cornu, Philippe: ”Tibetan Astrology”, Shambhala, Boston & London, 1997.

Desi Sangye Gyatso: ”The White Beryl, with the Moonbeams Treatise, by Lochen Dharmasri”, published in English by John Ekenazi og Sam Fogg, London, 2001.

Drungtso, Tsering Dolma: ”Tibetan Elemental Astrology”, Drungtso Publications, Dharamsala, Indien, 2002.

Henning, Edward:

www.kalacakra.org/calender/caldesc.htm

Kalsang, Jhampa: ”Tibetan Astro Science”, Tibet Domani, Rom, Italien, 2000.

Kumpalainen, Taina, www.tactus.dk/tacom

Tibetan Medical & Astrological Institute, Men-Tsee-Khang: ”Tibetan Astrology & Astronomy” – A Brief Introduction”, Documentation & Publication Department, Men-Tsee-Khang, Dharamsala, Indien, 1998.

Kalachakra-symbolet, der også kaldes for 'Det Store Tifoldige', fordi det består af Kalachakra-mantraets ti kraftfulde stavelser.

Red: Farvevalget på figuren til højre er det rigtige. På kludeklippet herunder har kunstneren ikke kendt til de vedtagne regler.

Nytårsalter for en tibetansk familie boende i Kathmandu.
(Januar 2005)

Nytårs fårehovedet er i moderne tid oftere i plastik end i smørdøj.

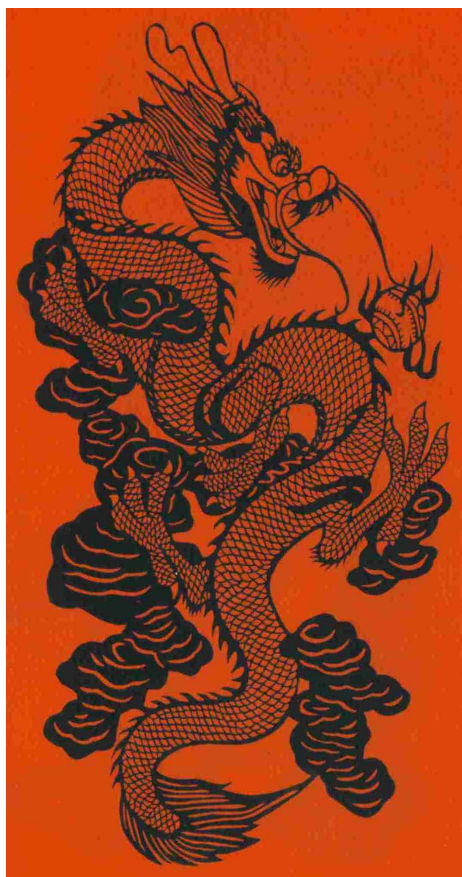

Vand Dragens År

Tibet (år 2139): 22. Februar 2012 - 10. Februar 2013

ved Den gamle Vismand Tsehnay

I Østen falder nytåret på den anden nymåne efter vintersolhverv. I Tibet har man en anden måde at regne det ud på, så det nogle år betyder, at det tibetanske nytår falder omkring en måned senere. Kalender-system bygger på en cyklus af 60 år, dannet af en kombination af 12 dyr (rotte, okse, tiger, hare, drage, slange, hest, får, abe, hane, hund, vildsvin) og 5 elementer (metal, vand, træ, ild, jord). En 60-årig cyklus starter hos tibetanerne i ild-harens år.

Hvad der i almindelighed vil ske for alle i Vand Dragens år

Dragen er symbolet på lykke og held i Kina. Året vil varsle en følelse af forventning og håb. Dragen vil med sikkerhed forsøge at indfri håbet - nogle gange med held - men vil også give nogle gavnlige advarsler til menneskeheden. Drageåret er fyldt med dramatik, spænding og gyldne muligheder. I drageåret vil begivenheder være større og mere farverige end ellers.

På den politiske scene vil drageåret bringe betydningsfulde ændringer. Nye indflydelsesrige skikkelser vil træde frem på verdensscenen. Året vil være kendetegnet ved visse gruppers energiske kamp for sager, som de lidenskabeligt tror på.

Drageåret begunstiger bestemt iværksættelsen af planer, der ofte er særdeles ambitiøse. Politikere eller forretningsfolk vil gennemføre storslåede planer om store byggeprojekter og nye seværdigheder og kulturcentre, der skal være til gavn for menneskene langt ind i fremtiden. Storslået og fantastiske projekter vil se dagens lys. Folk vil blive overenergiske, men det vil være klogt ikke at overvurdere sig selv. Tingene ser bedre ud i Dragens år end de egentlig er.

Økonomisk vil det være et godt år. Det er den rigtige tid at spørge sin bank om et lån, eller at starte en ny virksomhed. Dragen øser med held og lykke. Men pas på, dragen er forsvundet, når fejlene opdares og skal rettes. Held og uheld vil være der i rigt mål.

Al den spænding Drageåret bringer med sig vil få kunstnere til at skabe mere dristig kunst. Indenfor mediebranchen vil der ske betydningsfulde udviklinger med nyskabende oplevelser til brugerne.

Den meget spænding i Dragens år vil ikke kun være positiv. Drageår synes at være præget af mange overraskelser og katastrofer i naturen, for eksempel forfærdelige jordskælv. Gemytterne vil blusse op verden over, alle vil starte reelle eller imaginære revolutioner mod kvælende omgi-

velser. Det vil blive et livligt år med vidt-rækkende udviklinger, et år med store muligheder. For den, der er villig til at gribe chancen og få det bedst mulige ud af det, kan det blive en tid med fremgang og personlige bedrifter. Det vil være et godt år at blive gift i.

Hvad der i særdeleshed vil ske i Dragens år for den, som er født i

Rottens år (mus): 1900, 1912, 1924, 1936, 1948, 1960, 1972, 1984, 1996, 2008

Årets tendens: *Et meget godt år.*

Generelt: Gode udsigter for både arbejde og romantik.

Økonomi og arbejde: Rotten vil have nemt ved at tjene penge eller at blive forfremmet. Mens Rotten vil blive anerkendt for sine præstationer dette år, må rotten også være på vagt overfor nye venner, som vil udnytte den. Hold godt øje med finanserne, for de er ikke særlig stærke lige nu. I slutning af året vil penge strømme ind. På arbejdet får Rotten meget medvind. Det bliver en god periode, hvor den føler sig værdsat.

Helbred og fritid: Der er fokus på alt med fornøjelser. Måske kan Rotten se frem til en længere rejse i årets løb. Et godt år at få ordnet praktiske ting.

Familien: Gode udsigter for kærligheds livet. Har Rotten tanker om at fri til sin partner, er det bare med at komme i gang, Rotten kan regne med et ja.

Oksens år (tyr, ko, bøffel): 1901, 1913, 1925, 1937, 1949, 1961, 1973, 1985, 1997, 2009

Årets tendens: *Et fint år*

Generelt: Et nogenlunde år med mange forandringer og uventede problemer, som vil holde Oksen beskæftiget. Oksens anstrengelser vil bære frugt. Sidste halvdel af året bliver bedre end den første.

Økonomi og arbejde: Planer vil blive gennemført, men ikke nær så hurtigt, som oksen gerne ser det. Oksen bliver nød til at arbejde hårdt, selv om den vil komme i kontakt med hjælpsomme og indflydelsesrige mennesker. Økonomien vil være meget god.

Helbred og fritid: Glem ikke at tage hensyn til helbredet. Det bør sættes tid af til pleje.

Familien: Et stabilt familieliv med romantik og fornøjelser. Der kan være problemer med Oksens kære. Et medlem af familien vil føle sig lidt dårlig i løbet af året.

Tigerens år: 1902, 1914, 1926, 1938, 1950, 1962, 1974, 1986, 1998, 2010

Årets tendens: *Et år med muligheder*

Generelt: Tigeren vil have vanskeligheder med at finde sig til rette med de forandringer, der kommer også selv om, de er til dens eget bedste.

Økonomi og arbejde: Det vil være hårdt at skaffe penge eller andre vil få Tigeren til at gøre ukloge investeringer. Men Tigeren vil opleve at økonomien er i fremgang. Et år, hvor der kan pustes lidt ud, uden hele tiden at skulle være på vagt.

Helbred og fritid: Mindre ulykke er i vente.

Familien: Der kan være adskillelse fra en man holder meget af eller en adskillelse fra en partner. Kærligheden vil opleve en ny situation. Pludselig får Tigeren en henvendelse, der får den til at tro på en ny romance. Tigeren vil opleve et rart og fint venskab, måske både med blomster og gaver. Hvis Tigeren besinder sig og tager et skridt af gangen, kan problemer i kærlighedslivet blive løst til sidst. Tigeren må lære at omstille sig.

Harens år (kanin, kat): 1903, 1915, 1927, 1939, 1951, 1963, 1975, 1987, 1999, 2011

Årets tendens: *Et aktivt og rart år*

Generelt: Det bliver et moderat lykkeligt år, men travlt hjemme og på arbejde.

Økonomi og arbejde: Men hensyn til penge vil det blive et blandet år. Haren vil dog være i stand til at være nogenlun-

de glad, da den vil vinde mere end den taber. På arbejdet synes en gevinst at være i sigte, hvis Haren er stædig. Der kan komme nye forbindelser, som vil kunne hjælpe. Det bliver et godt år til ihærdigt og målrettet arbejde.

Helbred og fritid: Tingene vil være som de plejer.

Familien: Familie og hjemlige sager vil tage meget tid. Tålmodighed er nødvendigt. Haren vil få magtfulde ny venner, som vil vise sig at være til dens fordel. Året vil også bringe spændende tilbud, når det gælder erotik og kærlighed. Det vil være rigtigt klogt at vælge til og fra med stor omtanke. Erfaring og fornuft i håndtering af problemerne vil være meget vigtigt.

Dragens år: 1904, 1916, 1928, 1940, 1952, 1964, 1976, 1988, 2000, 2012

Årets tendens: *Et fremragende år med en del små forhindringer*

Generelt: Ifølge tibetansk astrologi vil den, der er født i samme tegn som årets tegn, opleve en del forhindringer. Man kalder det et "forhindringsår". Selvom Dragen vil opleve en del forhindringer i årets løb, vil mange af dens ønsker gå i opfyldelse. Der ligger mange positive oplevelser og venter på Dragen, der både vil få anerkendelse og opmærksomhed.

Økonomi og arbejde: Der vil være muligheder for at vinde anerkendelse, og opnå karrieremæssig fremgang. Alt i alt en stabil tid uden finansielle problemer eller anden dårligdom. Dragen bruger meget tid på arbejde og karriere. Den bør dog huske ikke at slide sig selv op. Tag et skridt af gangen, så vil tingene lettere falde på plads.

Helbred og fritid: Der kan forekomme mindre sygdomsproblemer. Der kan blive mulighed for en længere rejse.

Familien: Hjemmelivet er roligt og vil blomstre. Der sker behagelige overraskelser i familien. Dragen bør dog ikke kun tænke på sig selv, men gerne bruge mere tid på sin familie. Det vil være klogt af Dragen at føre en dialog med sine nærmeste for at undgå misforståelser.

Slangens år: 1905, 1917, 1929, 1941, 1953, 1965, 1977, 1989, 2001, 2013

Årets tendens: *Et vanskeligt år.*

Generelt: Der er ikke udsigt til stor karrieremæssig fremgang i år. Slangen vil blive udsat for negativ sladder og jalousi. Det værste vil dog være overstået hen på sommeren. Det kolde vejr kan bringe gode nyheder.

Økonomi og arbejde: Det er et år, hvor man ikke skal skeje ud, og hvor Slangen bør undgå at bruge for mange penge. Slangen vil få uventet støtte fra sine omgivelser. Slangen vil have energi og styrke til at klare problemer, så det vil være fint at påtage sig mere krævende opgaver. Slangen bør dog lytte til sin krop og sørge for at få nok hvile i dette krævende år. Økonomien var anstrengt sidste år, men nu kan der ses frem til en bedring. En uventet økonomisk gevinst kan komme på tale.

Helbred og fritid: Pas på helbredet, så arbejdet ikke ødelægger det.

Familien: I kærlighedslivet vil der være savn og jalousi. Slangens forhold til sine kæreste kan blive bedre, hvis der bruges mere tid sammen. Sidste halvdel af året vil omgangstonen blive hyggeligere og være mere i harmoni.

Hestens år: 1906, 1918, 1930, 1942, 1954, 1966, 1978, 1990, 2002, 2014

Årets tendens: *Et blandet, men aktivt år*

Generelt: Mange uløste problemer vil tære på Hestens tålmodighed, bekymringer vil tynde sjælen og gøre Hesten for overfølsom, hvilket vil gøre den sårbar.

Økonomi og arbejde: Dette år kan blive anderledes end ventet. Planer, der tidligere er lagt, kan gå i vasken. Arbejdet vil gå sin vante gang, men Hesten bør holde sig til et skridt af gangen. Det kan blive et givende år med hensyn til økonomiske planer, men far frem med lempe og tag imod hjælp fra omgivelserne. Hesten er inde i en produktiv og optimistisk fase, men må undgå at blive grådig, ellers går det galt. Lån ikke penge ud til ukendte folk.

Helbred og fritid: Året kan bringe helbreds problemer med sig. Hesten skal dog ikke forvente det værste. Stormen vil lægge sig, og der er ikke så stor fare som forventet.

Familien: Det er en tid, hvor man skal fokusere på livets lyse sider, og hvor man

skal dyrke familie og venner samt formilde sine fjender. Hesten har en tendens til at snakke for meget og sige sin mening uanset, om nogen vil høre den. Hesten bør bruge sin dømmekraft bedre. Ønsker den et godt forhold til andre, må den tage sig sammen.

Fårets år (ged): 1907, 1919, 1931, 1943, 1955, 1967, 1979, 1991, 2003, 2015

Årets tendens: *Et fredeligt, men hektisk år*

Generelt: Fåret vil kun vinde lidt. Selv om der vil være mange diskussioner, bliver Fåret ikke udsat for store omvæltninger.

Økonomi og arbejde: Det vil være vanskeligt at spare penge op, men Fåret skulle komme godt gennem året, hvis det afstår fra at spille eller lave drastiske ændringer i sit liv. Brug hovedet i stedet for albuerne. Kreativt arbejde kan blive værdifuldt, hvis Fåret arbejder sammen med andre eksperter. Holdarbejde er nøgleordet. Et godt år med mange arbejdsmuligheder. Der er mulighed for succes uden at skulle anstrenge sig for meget. I slutningen af året kan økonomi-

ske overraskelser overrumple, hvis der ikke passes på.

Helbred og fritid: Lange og private rejser bør udsættes til sommeren. Fåret kan nyde livet afslappet og i harmoni med sig selv. Selvtilliden er god. Hvis Fåret åbner sig mere overfor omverdenen, vil den få rigtigt meget tilbage.

Familien: Kærligheden synes at have fine betingelser med en større forståelse og tolerance, som Fåret forsøger at give sin partner. Fåret udvikler sig på det personlige plan og føler sig mere tilfreds. Tilknytningen til en bestemt person vil kunne give stor glæde. Fåret synes at have lykken på sin side.

Abens år: 1908, 1920, 1932, 1944, 1956, 1968, 1980, 1992, 2004, 2016

Årets tendens: *Spændende, men uroligt år*

Generelt: Fordelene for Aben i dette år vil blive i form af viden og teknisk know-how. Fordelene vil ikke være håndgribelige eller tydelige her og nu. Problemer og uafgjorte sager kan kaste skygger.

Økonomi og arbejde: Aben kan blive nød til at bringe egne penge for at gennemfører sine planer. Det er et år, hvor man skal være på vagt og lære. Aben vil opnå meget, på områder som har med viden eller teknik at gøre. Resultaterne vil ikke komme på engang, men der vil være fremskridt. Selv om Aben føler sig stærk, må den udvise fleksibilitet og samarbejdsvilje, så vil tingene gå lettere i orden. Der vil komme et økonomisk overskud i årets løb, men pas på at pengene ikke bare forsvinder igen.

Helbred og fritid: Ingen særlige ændringer.

Familien: Med hensyn til kærlighed er mulighederne de bedste, og det vil lykkes at komme tættere på partneren. Det bliver både mere givende og krævende.

Hanens år: 1909, 1921, 1933, 1945, 1957, 1969, 1981, 1993, 2005, 2017

Årets tendens: *Et godt og gunstigt år.*

Generelt: Et år med store muligheder, men det kræver at Hanen lærer at blive mere moden og ansvarsbevest. Hanen kan være overfladisk og noget urealistisk. Der skal arbejdes for at opnå konkrete resultater.

Økonomi og arbejde: Held og lykke vil følge Hanen, som vil have mulighed for at få en ledende stilling eller mulighed for at forme sin egen skæbne.

Helbred og fritid: Hjemmelivet vil give frustrationer som kan gøre Hanen træt og anspændt.

Familien: Der vil komme børn eller bryllup i familien.

Hundens år: 1910, 1922, 1934, 1946, 1958, 1970, 1982, 1994, 2006, 2018

Årets tendens: *Et fint, men vanskeligt år*

Generelt: Det vil være et år med lav profil. Det vil være godt at slå sig sammen med andre i stedet for at forsøge at kæmpe sig igennem på egen hånd. Sidst på året vil der dog komme gode nyheder. Lad være med at deltage i alt for meget på samme tid. Brug omtanke på en positiv måde. Gør tingene færdig, før der begyndes på nye opgaver.

Økonomi og arbejde: Hunden må arbejde hårdt for at vedligeholde sin status og må konstant kæmpe mod konkurrenter. Folk vil udnytte Hundens svaghed. Økonomiske problemer kan dukke op. Tag en snak med banken.

Helbred og fritid: Der er udsigt til en del sygdom. Der kan komme invitationer året igennem.

Familien: Parforholdet kan gå lidt i stå, bliv ikke for egenrådig og jaloux. Hunden bør falde i med omgivelserne og vente på bedre tider. Det er et år, hvor Hunden bør søge at ændre noget grundlæggende i sin indstilling og give sin partner mere opmærksomhed. For den enlige kan der komme romantiske oplevelser, som dog ikke alle vil føre til langvarige forhold.

Grisens år (svin, vildsvin): 1911, 1923, 1935, 1947, 1959, 1971, 1983, 1995, 2007, 2019

Årets tendens: *Et nemt år med liv og glade dage*

Generelt: Grisen kan have en tendens til at spille tiden på unødvendige ting. Grisen bør i år være mere forsigtig, end den plejer, med hensyn til at stifte nye bekendtskaber.

Økonomi og arbejde: Grisen vil styre sin økonomi med fast og sikker hånd. Grisen vil få støtte af magtfulde personer og have held med at tilfredsgøre sin overordnede. Grisen vil blive anerkendt og respekteret af sine medarbejdere.

Helbred og fritid: Et godt år for en længere rejse. Sæt god tid af til den.

Familien: Familieliver vil gå fint, men der kan forventes mindre sygdom eller tab af personlig ejendom. Privatlivet har de bedste udsigter. Grisen vil være livsglad, entusiastisk, spontan og begejstret, hvilket vil gøre den populær. Det gode humør vil smitte af på omgivelserne.

NB: *Man skal ikke lade sig påvirke af, at tingene nu og da modsiger hinanden, sådan er livet nu en gang.*

Når man skal finde sit dyreår, så bemærk at januar-februar-marts ofte tilhøre forrige dyreår.

Kilder:

- Barry Fantoni (1985): **Chinese Horoscopes**. 260 p. (London: Sphere Books Limited).
- Kurt Allgeier (1986): **Kinesisk astrologi for alle**. 91 p. (København: Sphinx Forlag).
- Derek Walters (1987): **Ming Shu - kinesisk astrologi**. 96 p. (København: Forlaget Komma).
- Theodora Lau (1988): **The Handbook of Chinese Horoscopes**. 331 p. (New York: Perennial Library).
- Henning Hai Lee Yang (1995): **Dit Kinesiske Horoskop for årene som kommer**. 203 p. (Lyng: Bogans Forlag).
- Henning Hai Lee Yang (2011): **Det Kinesiske Horoskop 2012**. 260 p. (Lyng: Bogans Forlag).
- Lori Reid (1997): **The Complete Book of Chinese Horoscopes**. 136 p. (Shaftesbury: Element).

Tibetansk Polyandri

af H. K. H. Prins Peter

Polyandri er en ægteskabsform, hvor kvinden er gift med flere mænd samtidig.

Svigerdatter kaldes nama og svigersøn kaldes magpa.

Polyandri hos tibetanerne er både af den såkaldte broderlige slags og den ikke-broderlige, i hvilken kvindens mænd ikke er i slægt indbyrdes. I den førstnævnte type gifter en tibetansk kvinde sig med samtlige brødre i en familie uden hensyn til deres alder og det er ikke sjældent, at den yngste endnu ikke er født, når brylluppet finder sted. I den anden type er det kvinden, der ægter lige så mange mænd, som hun ønsker, uden at de kan indvende noget imod det. Jeg skal forklare, hvordan dette er muligt.

Det første, man må være på det rene med, er, at tibetanerne forfærdelig gerne vil holde sammen på, hvad de ejer. Landet er øde og fattigt, og de føler, at hvis de skal dele deres ejendom indbyrdes, vil der ikke være tilstrækkeligt til dem alle. De ønsker også at bevare familienavnet knyttet til ejendommen, og det kan kun gøres ved ikke at dele den.

I det tilfælde at der for eksempel er tre sønner i en vis familie, vil de ud fra dette synspunkt ikke dele hus og jord, men alle gifte sig med den samme kvinde. Hende vil de dele med hverandre og få børn med hende børn, der betragtes mere som familiens end som de enkelte mænds. Når turen for disse børn kommer til at arve ejendommen, vil de gøre det på samme måde: gifte sig med en enkelt tibetansk kvinde i fællesskab, som deres fædre gjorde, og således videre generation efter generation. Det er en slags familiekommunisme, hvor familiens ejendom aldrig deles, men fortsætter uforandret.

Den form for ægteskab, i hvilken en kvinde tilhører flere mænd, hedder på tibetansk *bagma* eller *nama*.

Hvis der nu ikke er sønner, men kun døtre i en familie?

I dette tilfælde gifter de yngste piger sig ind i andre familier på den ovenfor be-

skrevne *bagma*-måde; men den ældste datter forbliver hjemme, arver hele ejendommen udelt og har så lov til at gifte sig med så mange mænd, som hun vil. Disse mænd tager hendes navn, og hendes børn tilhører hende og ikke deres fædre. Familiens navn går videre gennem hende, og det er hendes sønner eller hendes ældste datter, hvis hun ingen sønner har der arver huset og jorden efter hendes død. Denne form for ægteskab hedder *magpa*, og det er desuden den betegnelse, man giver de mænd (der altså ikke er brødre), som er gift med en kvinde på denne måde. Forskellen fra et *bagma*-ægteskab er den, at kvinden her er familiens overhoved. Hun har ægtet sine mænd og de ikke hende, og det står hende frit for at behandle dem, som hun har lyst. Hovedsagen med hensyn til tibetansk polyandri er den, at hus og ejendom er en slags akse, omkring hvilken hele systemet drejer sig.

Jeg kendte en tibetansk familie, hvor der i 20 år ikke var født børn. I et sådant tilfælde tror tibetanerne mærkeligt nok, at det er mændenes og ikke kvindens skyld. Når det sker, hidkalder de en ny mand og optager ham i familien, for at han eventuelt kan blive fader til det barn, de så gerne vil have. En sådan mand kaldes en *pho-rchag* eller *po-chun* på tibetansk (længere nordpå, i provinsen Amdo, *so-gya*).

I Ladak traf jeg en kvinde, som ingen børn havde haft med sin første mand. Hun havde så giftet sig med en ny mand og håbede på at få en arving med ham. Hun var 35 år gammel. Hendes første mand var 50 år og den nye mand var 26 år. Jeg spurgte hende, hvorfor hun havde giftet sig igen, og hun gav mig et svar, som var mig ganske uventet: Fordi Paljor (det var hendes første mands navn) er for gammel. Han arbejder ikke mere, og det

er billigere for mig at gifte mig igen end at tage en tjener! Der er altså andre grunde end de officielle til, at man gifter sig på ny i Tibet.

Man må dog ikke tro, at polyandri er den eneste form for ægteskab hos tibetanerne. Tit gifter én mand sig med flere kvinder (polygami eller flerkoneri), og en gang imellem ser man endog flere mænd, som er gift med et antal kvinder. Jeg kender en familie i Kalimpong og jeg har særligt undersøgt den i hvilken 3 brødre har 2 hustruer i fællesskab. Mændene havde først giftet sig med én pige, og da de ingen børn fik med hende, tog de én til uden dog at skille sig ved den første. De lever nu alle 5 sammen og har en søn og en datter med kone nr. 2. De er tilsyneladende meget lykkelige, og det ser også kone nr. 1 ud til at være. Min egen kone, som jeg en dag præsenterede disse mennesker for, mente, at det var en modbydelig måde at få børn på.

Alle slags ægteskaber er åbenbart mulige i Tibet, og tibetanerne befinder sig godt ved det. Det morsomme er, at buddhismen (hele Tibet er buddhistisk) forbyder både polyandri og flerkoneri. Men det er lige meget; tibetanerne bliver ved alligevel. Dette kan måske opfattes som et bevis på, at disse ægteskabsskikke eksisterede, allerede inden buddhismen i det 8. århundrede kom til landet.

Når den ældste søn i en familie er i stand til at gifte sig, er det forældrene, som finder en kone til ham. Det kan dog også ske, at en ung mand selv udpeger en pige, han gerne vil have, og får sine forældres tilladelse til at gifte sig med hende. Alle hans brødre bliver derefter også hendes mænd, som hun må tage imod.

I Vest-Tibet er der en mærkelig måde at foreløbig fordele ejendommen på mellem forældre og børn, straks efter at de sidstnævnte er blevet gift. Denne skik

Tibetansk polyandrisk familie : to kvinder gift med tre mænd. Manden længst til højre er en ven af familien. (H. K. H. Prins Peter fot.)

hedder *khang-chen khang-bu cho-ches*, at lave et lille og et stort hus. Forældrene får et lille hus, hvor de må bo, indtil de dør, mens børnene til gengæld overtager det store hus og den største del af jorden, som de derefter lever på og dyrker. De må sørge for, at deres forældre intet mangler, så længe de lever. Efter disses død går deres del (som består af en *pa-skal* og en *ma-skal*, faderlod og moderlod) tilbage til hovedejendommen. I det centrale Tibet er ordningen anderledes; der handler man mere som her til lands.

Hvem er overhoved i en tibetansk polyandrisk familie?

Det er et spørgsmål, som tit stilles mig. Svaret er, at det overhovedet ikke, som man kunne tro, er den ældste broder, men det plejer at være ham, der har den stærkeste personlighed. Derimod er det meget sjældent kvinden, eftersom hun hovedsagelig betragtes som mændenes ejendom og ikke har ret til at bestemme over vigtige sager i hjemmet. Jeg kunne se, at fædrene i Vest-Tibet ofte er meget bange for deres børn. De ved, at de vil blive afhængige af dem, så snart disse har giftet sig, og de vil

gerne have det så godt som muligt, når de senere ikke har så meget at sige.

Jeg har ikke indtrykket af, at der findes regler for, hvordan forholdet mellem mændene og deres fælles kone ordnes. Folk, som intet kender til polyandri, tror sædvanligvis, at det må være kvinden, der bestemmer, hvem der skal være sammen med hende og hvem ikke. Men det er ikke altid tilfældet. Såfremt det er hende, der regulerer forholdet (og dette kan ske), må hun gøre det med megen takt for at undgå at fornærme sine mænd. Hvis det derimod er mændene, som bestemmer (og det er det i de fleste tilfælde), ordner de det sædvanligvis på den måde, at den ene af dem bliver hjemme, mens de andre drager ud på en handelsrejse.

Mange etnografer mener, at rejserne må være årsagen til polyandri, eftersom det er på den måde, ordningen plejer at foregå. Fordelen derved er, at der ikke kan være nogen tvivl om, hvis børnene er, da jo en af brødrene altid forbliver hjemme hos konen. I Leh, Ladaks hovedstad, hvor min kone og jeg boede i 2 måneder, blev jeg meget forbavset over at bemærke, at der absolut ingen organisation var i de

fleste familier, jeg undersøgte. Regelen syntes at være en fuldstændig mangel på orden, særlig om vinteren, når der ikke var brændsel nok til at fyre i alle værelser, og brødrene, deres fælles kone og børnene alle sammen boede i samme stue.

Polyandriske folk er overordentlig moralske, ikke mindst tibetanerne. Ved dette udtryk forstår jeg, at eftersom polyandri er en institution i deres kultur, holder de sig nøje til den og mener ikke at måtte opgive den. Det er de yngre, som i dag, under fremmed indflydelse, vil gå bort fra den. De gamle synes, at dette er urigtigt, og klager over, hvor umoralske deres børn er blevet. De vil have hver sin kone, siger de, det er en skandale!

Jeg talte i 1938 en dag i Leh med en gammel herre om disse problemer. Han sagde til mig, at det forbavtede ham, at vi i vore lande kunne være velhavende uden polyandri. Hvordan klarede vi os? Spurgte han. Jeg må tilstå, at jeg ikke var forberedt på et sådant spørgsmål, da jeg aldrig havde tænkt over det før. Men nu da han spurgte mig, svarede jeg, at efter mit indtryk måtte det være, fordi hver af os dannede en ny familie, når vi giftede os, og så arbejdede

os fremad til at have penge nok at leve af med kone og børn. Ja, sagde min gamle ven (Tok-Tok var hans navn), det forstår jeg. Jeg har for resten lagt mærke til også hos os, at når en familie bliver muhammedansk (og der er nogle tibetanere i Vest-Tibet, som går over til denne religion), fordeler de ejendommen mellem sig, og brødrene er tvunget til at rejse ud af landet for at tjene penge. De fleste rejser til Burma, hvor de får arbejde i rubin minerne. Tok-tok tav lidt, så tænksom ud og fortsatte efter nogle øjeblikkes forløb: Nu forstår jeg, hvorfor europæerne kommer hertil. Hvis de var polyandriske hjemme, ja så ville de ikke komme hertil for at få mere, så ville de have nok at leve af i deres eget land! En helt fornuftig udtalelse, tænkte jeg. Jeg blev ganske imponeret over hans klogskab.

I det centrale Tibet findes der en form for polyandri, som jeg tror, har været fuldstændig ukendt indtil nu. Jeg opdagede den allerede på min første rejse. Det drejer sig om ægteskaber, i hvilke fædre og sønner har fælles kone. En sådan dame hedder på tibetansk en *cha-ma-dung* (lCham-ma-gdun), et ord, der betyder hverken stor eller lille bjælke. Navnet stammer fra en sammenligning med den måde, på hvilken de tibetanske huse er bygget. Taget består af store bjælker lagt på tværs af andre af mellemstørrelse, og disse bindes sammen med ganske små træstokke. En kvinde, som samtidig er gift med fædre og sønner, er ligeledes noget, som forbinder forældrene (de store bjælker) med børnene (de små træstykker); hun er hverken en stor eller en lille bjælke, men en mellemstor.

Man må dog ikke tro, at kvinden er drengenes moder. Noget sådant kan aldrig ske, for lige så lidt som hos os herhjemme må en søn gifte sig med sin moder. Men ifald fædrenes første hustru dør, kan de enten gifte sig med deres sønners kone (hvis de da har en), eller disse kan gifte sig med den kvinde, som har indtaget deres moders plads, når deres fædre har giftet sig igen. Jeg kender adskillige tilfælde af den slags i Tibet, men jeg har kun plads til her at fortælle om et enkelt, der måske er det mest karakteristiske af dem alle.

Det drejer sig om den nu afdøde, fhv. udenrigsminister i Tibet, Dzasa Surkhang Surpa. Han var først gift med en dame af

Lhasas adelige familier, med hvem han havde 4 sønner. Så skilte han sig pludselig fra hende, uden at jeg kan sige hvorfor. I sit andet ægteskab fik han en søn, der hed Jigme. Den nye kone døde kort efter lige så pludseligt, som den første blev skilt fra ham, og Dzasa Surkhang Surpa rejste nu østpå til provinsen Kham for at glemme. Han glemte så godt, at han blev forelsket i en ung dame, der allerede var gift med en regeringsemedsmand i provinsens hovedstad Chamdo. I andre lande havde dette været en hindring for et nyt ægteskab, men ikke i Tibet, hvor der findes polyandri. Dzasa Surkhang Surpa bad simpelthen manden om tilladelse til at gifte sig med hans kone, og efter at have fået den blev han gift med hende. Det mærkeligste var dog, at senere blev Jigme, sønnen af kone nr. 2, også forelsket i sin faders kone nr. 3 og bad om tilladelse til at gifte sig med hende! Det fik han for resten meget hurtigt, og så var kvinden gift med 3 mænd, af hvilke de 2 var fader og søn. Det er vistnok kun i Tibet, at noget sådant kan forekomme,

Tibets nu afdøde udenrigsminister Dzasa Surkhang Surpa med drengen, han fik med sin 3. kone. (H. Harrer, fot).

Tok-Tok familien (fra venstre): Lobsang, Ishe Döndrup, Stobgues, Chungnid, Sonam Döndrup, Chungnid holder Dokpa i armene.

og jeg må indrømme, at selv der var det lidt ud over det sædvanlige og vakte nogen opsigt.

Hvis der kommer børn i en familie, i hvilke fædre og sønner har fælles kone, tilhører de officielt den, som først blev gift med hende. Man kan således være broder til sine egne børn eller deres bedstefader alt afhængig af, om man er fader eller søn!

Uddrag (side 144-149) fra artiklen: **Polyandri i Tibet og Indien**. Side 142-157 i bogen *Menneskets Mangfoldighed*. Red: Kaj Birket-Smith, 205 sider (København 1958: E. Wangels Forlag).

Læs mere: H.R.H. Prins Peter of Greece and Denmark (1963): **A Study of Polyandri**. 601s. (The Hague: Mouton & Co).

Fortællingen om et æslet og en sten

Genfortalt af Kunchok Tenzin

Der var en gang, meget langt borte, i en afsides krog af Tibet og højt oppe i bjergene tættere på himlen end andre steder, hvor der lå et lille kongerige, som blev styret af en meget retfærdig mand. Kongen var kendt i alle dele af sit rige som en retfærdig mand. I hovedstaden, hvor denne gode konge boede, levede to fattige mænd. Begge var gode mennesker og gjorde det bedste, de kunne hverdag. Begge havde de en gammel mor at forsørge.

En dag gik en af mændene til en landsby højere oppe på bjerget. Han slæbte en krukke olie med sig og solgte olie fra den undervejs. Manden vandrede alene og på et tidspunkt, blev han træt. Han satte krukken med olie fra sig på en stor flad sten, som lå tæt op ad vejens ene side, og satte sig ned for at hvile ud. Mens han sad der, kom hans nabo ned ad bjerget, drivende sit lastæsel foran sig. Det havde et stort bundt brænde på hver side af ryggen for balancens skyld. Det lille æslet var næsten gemt helt væk i sin last af træ. Det opdagede ikke krukken og kom for tæt på, så det kom til at sparke til den. Krukken væltede og gik i stykker, så olien løb ud på jorden.

Manden, der ejede olien, blev meget vred. Manden, som ejede æselet, sagde, at det ikke var hans skyld, men at det var et uheld forårsaget af æselet. Straks begyndte de at skændes og skændes og fortsatte med at skændes. Manden, som ejede olien, sagde, at han ikke havde råd til at miste olien, da det var det eneste han havde at kunne sælge for at skaffe penge til at købe mad til sin mor og sig selv. Han sagde også, at det ikke var hans skyld, at krukken var gået i stykker, for han havde anbragt den pænt til siden langs vejen. Begge mand opsøgte kongen, som udspurgte dem grundigt om hændelsen. Til sidst sagde kongen, at han ikke kunne se, at det var nogen af de to mænd, som havde skyl-

den. De var begge gode mænd, der passede godt på deres gamle mor og var ærlige i al deres gøren og laden. Så vidt kongen kunne se, lå skylden hos æslet og stenen. Dem ville han holde en retssag over og domfælde dem.

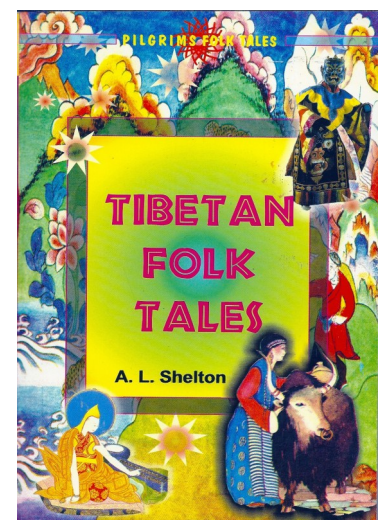
Det lille æslet blev bundet med en kæde om benene og om halsen og slæbt i fængsel. Samtidig blev fem af kongens mænd sendt ud for at hente stenen. Så snart mændene kom tilbage med stenen, beordrede kongen den lagt i lænker og bundet til en tyk pæl lige uden for fængselsporten.

På det tidspunkt var det rygtet i hele hovedstaden om denne mærkelige sag, og om kongens underlige gerninger. Da indbyggerne hørte, at deres store konge ville have en rettergang mellem et æslet og en sten, tænkte folk, at nu var kongen blevet helt tosset. Næste morgen bekendtgjorde kongen ved hjælp af sin råber, der løb gennem hele byen og forkynde, at næste morgen ville retssagen

mellem æslet og stenen begynde. Ideen om at et æslet og en sten kunne føre sag mod hinanden ved hoffet, var mere end hvad folk kunne forstå. Tidlig næste morgen var de fleste af byens borgere mødt op i kongeslottets gård for at følge retssagen og se resultatet af den. Da det blev tid, kom kongen, som skulle dømme i sagen, og satte sig på sin plads. Han gav sine hjælpere ordrer til at lukke og låse alle gårdens porte. På den måde blev alle de fremmødte lukket inde. Først der efter startede kongen på at afgive dommen i sagen.

"Som I alle ved," begyndte kongen sin domshandling, "er der ingen lov, hvor med et æslet og en sten kan dømmes. Hvorfor er I så kommet her i dag for at overvære en så absurd sag? På grund af jeres nysgerrighed i denne sag, skal alle, før de igen bliver lukket ud af gården, betale en halv cent."

Folk blev flove og glade for hurtigt at kunne komme væk, så de gav straks pengene og smuttede ud af porten. Beløbet, der blev samlet på denne måde, blev givet til manden, der havde mistet sin olie. Han blev glad. Gælden var dermed betalt, og sagen afsluttet.

Kilde: A. L. Shelton (2004): **Tibetan Folk Tales**. Side 29-33 (Varanasi, India: Pilgrims Publishing).

Den Kosmiske Skildpadde

(Tibetansk: Sipa-ho) - Af Grethe Sørvig

I midten, på dens mave finder man de ni mewaer, fra det astrologiske "tre-livs-system". Dyrene omkring mewaerne er de tolv kinesiske dyretegn, og i mellem disse finder man symbolerne for de fire elementer, Træ, Ild, Metal og Vand. Skildpaddens hoved repræsenterer retningen syd, Ild-elementet og skildpaddens blod. Dens hale repræsenterer retningen nord, Vand-elementet og dens urin. Dens venstre side (t.h. på billedet) repræsenterer dens venstre lunge, spidsen af Manjushri, Vidsommens Bodhisattvas sværd, Metal-elementet og retningen vest. Dens højre side repræsenterer dens højre lunge, Træ-elementet, retningen øst og skaftet på Manjushris sværd. Dens hænder og fødder repræsenterer de mellemliggende retninger, sydøst, sydvest, nordøst og nordvest, og Jord-elementet.

I mandalaens anden række, regnet fra mandalaens yderkant, finder man de otte parkha-trigrammer, og i den samme række, samt i rækken udenfor og indenfor, finder man de symboler, der repræsenterer parkha-aspekterne i et retningshoroskop:

Triangel: ulykker, skader, fornærmelser

Swastika: Held

Sol: Himmelsk Medicin

Fem punkter: Fem dæmoner

Evighedsknude: Velstand

Dordje: Livskraft

Purbha: Negative væsener, der stjæler livskraft

Legemsdel: Fysisk straf

Symbolerne i midten, under skildpaddens hale, repræsenterer de syv planeter, og de to måneknuder:

Orange skive: Solen (tib.: Nyima)

Liggende halvmåne Månen (tib: Dawa)

Øje: Mars (tib.: Migmar)

Blå hånd: Merkur (tib.: Lhakpa)

Grøn Purbha: Jupiter (tib.: Purbhu)

Hvid pilespids: Venus (tib.: Pasang)

Et neg/fejkekost: Saturn (tib.: Penpa)

Et blå og et gråt fuglehoved:

Henholdsvis den nordlige Måneknude (tib.: Drachen) og den sydlige Måneknude (tib.: Jukring).

Den Kosmiske Skildpadde er forbundet med en mytologisk historie, hvor visdommens Bodhisattva Manjushri, ved dette univers' begyndelse, materialiserede en gigantisk skildpadde.

For at skabe et solidt fundament for universet, delte han skildpaddens rygskjold i to med sit sværd, hvorefter skildpadden væltede om på ryggen, og sank ned i Det Kosmiske Urhav, mens den udskilte blod, urin og afføring.

Skildpaddens blod, urin og affø-

ring blev til de fire elementer, Træ, Ild, Metal og Vand, og dens hænder og fødder blev til Jord-elementet; universets fundament. Til sidst skrev Manjushri alle universets dybeste hemmeligheder, med himmelske (astrologiske) symboler, på skildpaddens mave.

Skildpaddens symboler

Den Gyldne Skildpadde ligger på ryggen, midt i mandalen, omgivet af flammer, som beskyttelse i mod alt negativt.

”Nganpa Kunthups Hjul”, der neutraliserer effekten af negativt aspekterede år, og giver beskyttelse i mod sadak- (jordejer-) ånder, og anden negativ indflydelse. Teksten i mandalaerne er beskyttende mantraer.

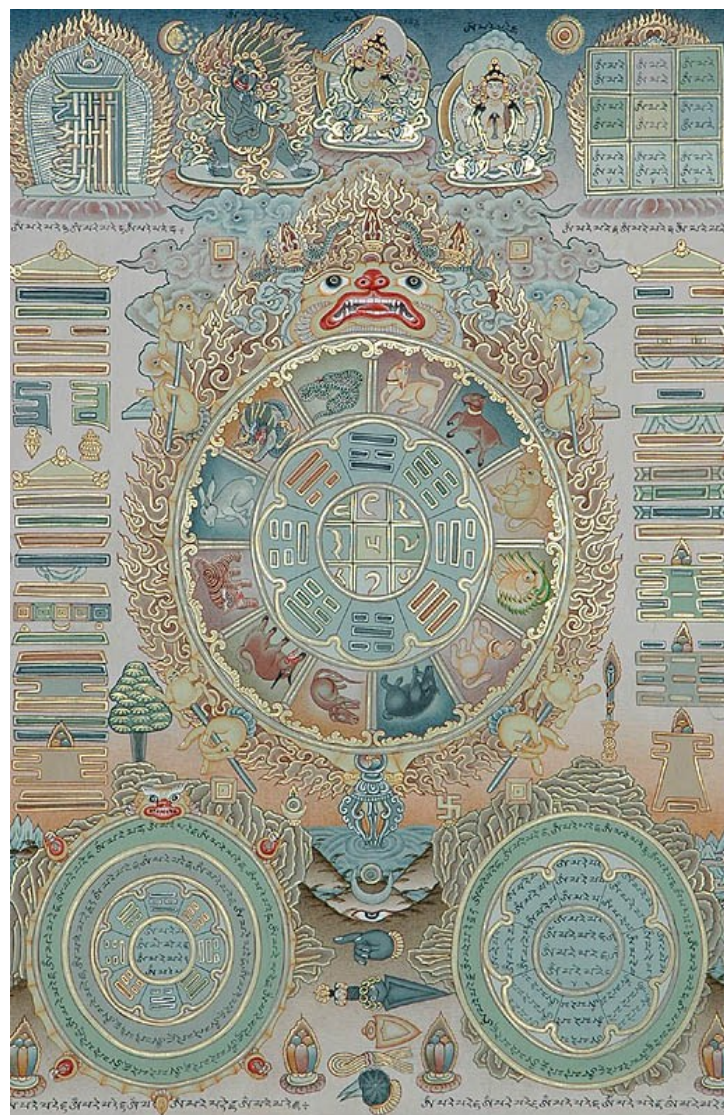
Ovenpå skildpaddens hoved finder man Bodhisattva Manjushri med sit sværd, til venstre for ham (th. på billedet) medfølelsens Bodhisattva, Chenerezig (sanskrt.: Avalokiteshwara), og til højre for Manjushri (tv. på billedet) finder man den kosmiske beskytter, Vajrapani. I billedets øvre, venstre hjørne finder man Kalachakra-symbolet, kaldet ”Det Store Tifoldige”, der består af Kalachakra-mantraets ti stavelser: OM HA KSHA MA LA VA RA YAM SVA HA. Til venstre for Vajrapani, i billedets øvre, højre hjørne, finder man de ni mewaer, og deres rodmantraer.

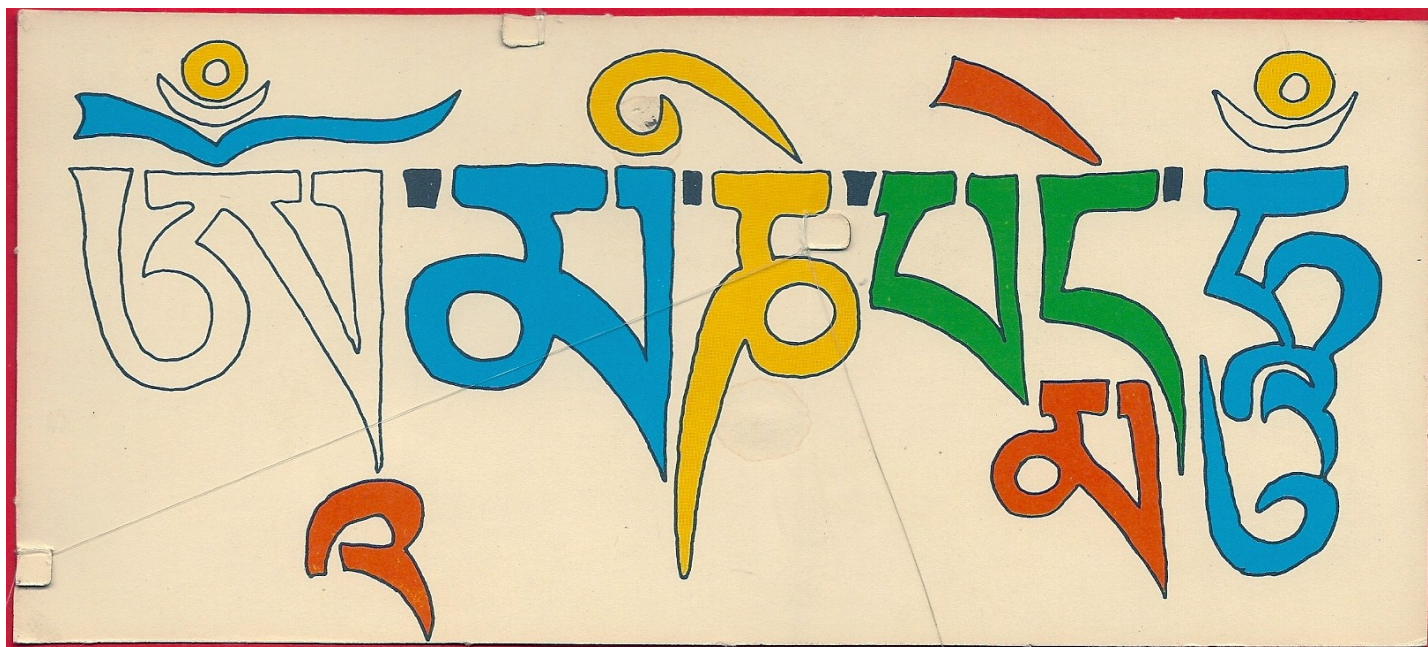
Hele Sipaho-mandalaen er indrammet af forskellige beskyttende symboler:

Øverst til venstre, under Kalachakra-symbolet, finder man et beskyttende symbol for tolvårs-cyklussen. Under dette, et beskyttende symbol i mod de sadak- (jordejer-) ånder, der er øverst i sadak-hierarkiet. Øverst til højre, under mewa-symbolet, finder man et beskyttende symbol i mod nagaer (vand-ånder) og sadak-ånder, og under dette, Sipahos segl, der beskytter i mod negative planet-aspekter.

Hele mandalaen er i sig selv meget beskyttende, og tibetanerne bruger den derfor som en beskyttende talisman.

Red: Selv om det symbolske indhold er det samme, findes Den Kosmiske Skildpadde i mange forskellige kunstneriske udgaver. Se også artiklen ”Amulet mod onde ånder” i Tibet 79, side 13-14.

Om mani padme Hum

af Michael Vinding

Den tibetanske form for buddhisme, lamaismen, er opstået som en syntese af forskellige buddhistiske skoler. Foruden påvirkninger af hinduistisk tantrisme kan man finde elementer fra den oprindelige tibetanske religion bon-po. Overalt, hvor lamaismen er hovedreligion, støder man på de hellige ord "Om mani padme Hum". Tankeverdenen, som ligger bag dem, søges belyst i denne artikel.

Symbol og virkelighed

Et ejendommeligt særkende ved primitivt livssyn er den manglende evne til at skelne mellem symbol og virkelighed. For eksempel angiver en persons navn personens væsen og skæbne. En tibetaner ved navn *Tshering Tashi* vil få et langt, lykkeligt liv, thi direkte oversat betyder *tsh* liv, *ring* lang og *tashi* lykke. Ved dåben hviskes navnet i øret på den nyfødte; navnet holdes hemmeligt, da der kan drives magi med det. Kender man en andens navn, har man magten over ham.

Overstående livssyn finder vi i en mere udviklet form i *mantrayana*-skolen, som gennem studiet af mantraerne, det vil sige hellige ord eller formler, søger at vinde herredømme over "ordets magt", baseret på vibrationernes fysiske lov. Ifølge denne okkulte videnskab hører der en særlig vibrationshastighed til hvert af naturens objekter.

Hvis denne erkendes og formuleres som lyd i et mantra, er det i stand til at opløse objektet, som det er nøgle til, således at objektets sande struktur bliver synlig og erkendes.

Således vil mantraets stavelser, når de intones korrekt, frigøre stærke kræfter. Men hvis mantraet ikke reciteres korrekt, mister det sin effekt. Da det kræver års øvelse at opnå denne færdighed, anvender lægfolk det skrevne ord som erstatning. Da det er mindre magtfuldt, behøves det gentages flere gange for at opnå samme effekt. Overalt i Tibet ses mantraerne udhugget i klippevægge, malet på vimpler, trykt på strimler og indlagt i utallige bedemøller. I nogle af de største bedemøller findes mantraet gengivet over 100 millioner gange.

Om Mani Padme Hum

Det vigtigste mantra er den velkendte "om mani padme hum." Meget er skre-

vet om det, men desværre oftest uden større kendskab til bønnens dybere symbolske betydning.

Bønnen tilhører *bodhisattvaen Avalokitesvara*, Tibets skytshelgen. En *bodhisattva* er i kraft af sin visdom og de fortjenester, han har erhvervet gennem mange eksistensers fromhed og selvopofelse, fuldstændig kvalificeret til at indgå i *nirvana*, men han giver af altruistisk [red: menneskekærlig, uegennyttig, uselvsk] hensyn afkald herpå.

Avalokitesvara - der også kaldes *Padmapani*, lotusblomsten - anråbes om hjælp i alle farlige situationer, da han i sin barmhjertighed intet middel skyr for at hindre sine medskabningers smerte. Det hellige 6-stavelser mantra består af tre komponenter: *om*, *mani padme* samt *hum*.

Om er identisk med hinduismens hellige lyd *aum*, som symboliserer den hinduistiske treenighed. Mens de fleste

autoriteter er enige om, at *m* svarer til Shiva, mener nogle, at *a* symboliserer Vishnu og *u* Brahma; andre tager dem i omvendt orden. Ifølge den buddhistiske tradition symboliserer *om* (*aum*) henholdsvis Buddha (det mandlige princip), *dharma* (/Buddhas lære, det kvindelige princip) og *sangha* (munkesamfundet, produktet).

Aum vibrerer i alle objekters inderst jeg; han som erkender denne hellig lyd og indser, at den er identisk med summen af alle objektets inderste lyde, han erkender det eneste *aum*, dvs., at han når den evige forløsning fra "Livets Hjul". Da lyden *om* således i tibetanernes bevidsthed er mere end blot Oh! Eller Hii!, som lyden oftest oversættes med, bør man i oversættelser af mantraer bibeholde ordet.

Hum, mantraets sidste del, afslutter hyppigt tibetanske mantraer. Analogt med *om* fordyber ordets oprindelse sig i fortidens mørke. Direkte oversat betyder *hum* dræb. Hvad der ønskes dræbt hersker der uenighed om: en magtfuld fjende, treenigheden af dårlige tilbøjeligheder (lyst, had, uvidenhed), som binder os til "Livets Hjul" eller til vort illusoriske jeg. Visse forskere mener, at *hum* snarere i tibetanernes bevidsthed dækker "gid din kraft må virke". Ligesom *om* kan *hum* ikke oversættes.

Det centrale i *Avalokitesvaras* hellige mantra *om mani padme hum* består af ordene: *mani padme*. Direkte oversat

betyder *mani* juvel, mens *padme* betyder lotusblomst; *mani padme* kan derfor oversættes ved "**juvel i lotusblomsten**" eller ved "**du juvel i lotusblomsten**".

Her over mani-sten i det tibetanske højland.

Her under sætter en tibetansk kvinde bedemøller i gang i Gyangze ved Den Gyldne Stupa.

(begge fot: sept 1985).

Det sorte *hum* har forbindelse med helvede.

Om denne farvesymbolik og de forskellige verdeners placering i "Livets Hjul" hersker der nogen uenighed, som ganske givet skyldes lokale traditioner. Selve hjulet omklamres af fristeren, *Mara*, som ikke ønsker de forskellige verdener indbyggere befriet fra hjulet. Udenfor ses foroven til højre denne tidsperiodes Buddha og tv *Avalokitesvara*.

Kransen af billeder udenfor de forskellige verdener symboliserer årsagskæden, som den erkendtes af Buddha i oplysningens stund. Det er denne årsagskæde, som binder os til "Livets Hjul". Kun ved at bryde kæden kan vi frigøres fra fremtidige fødsler, kort sagt fra den uendelige "sjælevandring".

Inderst i centrumfeltet træffer vi så - bidende hinanden i halen - de impulser, der holder hjulet i gang: Svinet symboliserende uvidenhed; Slangen symboliserende hadet; og den brunstige Hane, som symbolisere begæret.

Ifølge visse kilder vil recitation af *om mani padme hum* befri den troende fra genfødsel i en af de 6 verdener; andre mener, at det er de 6 verdener indbyggere, som bliver befriet fra "Livets Hjul" og genfødt i *Nub dewa chen*.

Det symbolske indhold

Mantraets symbolske indhold har givet anledning til flere teorier. Her skal blot nævnes de mest kendte. Ifølge visse kilder skal mantraet opfattes som en hyldest til juvelen i lotusblomsten, dvs. *Avalokitesvara*, der lader sig genføde i *Dalai Lama*, Tibets verdslige og religiøse overhoved.

Andre mener, at en dybere symbolik må søges. *Om mani padme hum* omtales hyppigt som "essensen af al lykke og viden", dvs., den er et middel til forløsning. Heri lægger lægfolk, at vedvarende recitation af mantraet vil sikre dem en lykkelig genfødsel i det Occidentale Paradis, *Nub dewa chen*.

Visse lamaer går et skridt videre. De beretter, at hver af mantraets 6 stavelser, som ifølge traditionen har specifikke farver, har forbindelse med en af de 6 verdner (kendt fra Livets Hjul):

Det hvide *om* har forbindelse med gudernes verden.

Det blå *ma* har forbindelse med heroernes verden. (red: de jaloux guder).

Det gule *ni* har forbindelse med menneskenes verden.

Det grønne *pa* har forbindelse med dyrenes verden.

Det røde *dme* har forbindelse med skærsilden. (red: de sultne ånder).

Lamaer med indsigt i mystikkens verden bruger *om mani padme hum* som støtte i en speciel meditationsform, gennem hvilken udøveren indser, at fænomenernes verden er en illusion. Denne brug af mantraet er ikke enestående blandt Tibets mystikere. Således møder vi en spændende fortolkning, der ikke, som før omtalt, tager sit udgangspunkt i en kortlægning af hver af mantraets 6 stavelser, men som søger en dybere symbolik bag mantraets faktiske betydning - *om*, juvelen i lotusblomsten, *hum* eller *om*, du juvel i lotusblomsten, *hum*.

Ifølge disse mystikere nås den endelige forløsning ved en forening af det aktive, mandlige princip, medfølelse og det passive, kvindelige princip, visdommen. Denne dualisme afspejler sig i en lang række symboler, som f. eks. i mantraet *om mani padme hum*, hvor juvelen symboliserer det mandlige og lotusblomsten det kvindelige princip. Dette livssyn findes klartest symboliseret i den karakteristiske yab-yum (fader-moder) stilling, hvor guderne er afbildet i samleje med deres shakti, gudens aktive, kvindelige aspekt. Ifølge autoriteter opfatter tibetanneren primært skulpturen symbolsk, således at den ikke vil give ham erotiske associationer, men man behøver ikke altid at tro på autoriteter - *om mani padme hum*.

Denne tekst blev første gang trykt i tidskriftet 'Jordens Folk', 8. Årg., nr. 1 (1972), side 226-229. Her gengivet med tilladelse fra Michael Vinding.

Yab-yum som figur og thannga

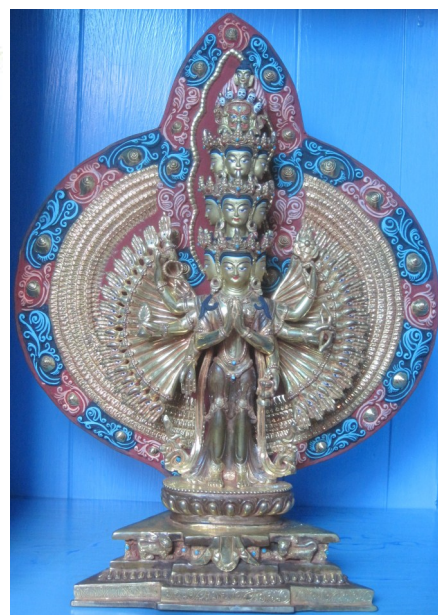

Avalokitesvara (tib: Chenrezig)

Bamhjertighedens bodhisattva.

Både Dalai Lama og Karrmapa siges at være en udstråling af Avalokitesvara.

Avalokitesvara optræder i forskellige former fra at have 1 hoved og 2 arme til at have 11 hoveder og 1000 arme.

Dansk Selskab for Tibetansk Kultur

Årsberetning fore 2011

Bestyrelsen

Efter valget på Generalforsamlingen, onsdag den 24. marts 2011 bestod bestyrelsen i Dansk Selskab for Tibetansk Kultur af:

Ellen Bangsbo, Rolf Gilberg (formand og redaktør), Wangdi Gyaljen (suppleant), Uffe Meulengracht Hansen, Susanne Moe (kasserer), Birgitte Spanggaard (suppleant) og Grethe Sørvig (næstformand).

Medlemmer

Pr. 31. december 2011 var der 330 betalende medlemmer, deraf var 73 par. Det betyder, at medlemstallet er på 403. Derudover er der 68, der ikke har betalt, eller har meldt sig ud.

Medlemsbladet

Årgang 27 af medlemsbladet "Tibet" udkom i 2011 med nr. 78 (ansvarshavende redaktør Ellen Bangsbo), og nr. 79 (ansvarshavende redaktør Rolf Gilberg), hver med 32 sider. Begge numre blev trykt hos Eks-skolens Trykkeri, med halvdelen af hvert nummer i farver. Oplaget er på 500 styk.

Projekter

Den individuelle sponsorordning blev afsluttet med udgangen af 2010. DSTK fortsætter sin støtte til tibetanere i eksil og i Tibet, gennem sin projektstøtte. Bidrag indbetalt til ellers afsluttede sponsorordninger og projekter vil efter 2011, blive ligeligt fordelt på vore i gang værende projekter.

Tibet-Hjælp støttede flygtninge på følgende skoler/klostre:

- * Tibetan Institute of Performing Arts (TIPA).
- * Skoler under Department of Education
- * Munke og nonner under Department of Religion and Culture (DOE).

- * Munke under Dre-Gomang Cultural Association (Dre-Gomang).
- * Skoler i Nepal under Snow Lion Foundation (SNF).
- * Bir-skolen (BIR).
- * Videregående uddannelse under Tibetan Children Villages (TCV).

Projektstøtte:

I 2011 har vi modtaget i alt 87.410,00 kr. i projektstøtte fra vore sponsorer, og vi takker så meget for alle bidrag!

- * Children of Shambala (COS) er en paraplyorganisation på det tibetanske plateau, med skoler, børnehjem og andre aktiviteter for fattige tibetanske børn og deres forældre. Children of Shambala modtog i 2011 i alt 15.700,00 kr. fra vore sponsorer.

ETP: Vi har i 2011 valgt at afslutte støtten til "The English Tibetan Programme" (ETP), eftersom projektets tovholder, Charlotte Pedersen, efter mange år som lærer i Rebkong, nu er flyttet tilbage til Sydafrika. Uden en solid kontaktperson ved skolen i Rebkong mener vi ikke, det længere er forsvarligt at sende penge til skolen. Tak for de mange bidrag. Øremærkede bidrag modtaget i 2011 til "The English Tibetan Programme" er omdisponeret til projektet "Children of Shambala".

Begge projekter finder sted i samme område i Amdo (den nuværende Qinghai provins) i Kina, og her vil de indbetalte bidrag derved tilgodese den lidt yngre tibetanske generation, i forhold til de unge tibetanere under ETP programmet. ETP modtog i alt 19.200,00 kr. i 2011. Bidrag til afsluttede projekter i 2011 var på 40.110,00 kr. 14.080,00 kr. af disse gik til Children of Shambala, der således i alt fik 48.980,00 kr. fra vore sponsorer i 2011.

Vi havde i 2011 følgende projekter i det tibetanske eksilsamfund

Tibet Times (TT)

udgives i Dharamsala, Indien, og formidler relevante artikler og indlæg om tibetansk kultur, og aktuelle samfundsproblematikker i eksil-samfundet, og i Tibet. Dansk Selskab for Tibetansk Kultur giver hvert år det beløb, der tilsvarende en årsløn for en journalist i Indien, dvs. \$ 2000, eller 11.950,00 kr. Da der ikke var kommet gavebidrag til dette projekt i 2011, tog vi dette fra de sponsorbidrag, der var kommet ind til de afsluttede projekter. Tibet Times har således fået 11.950,00 kr. fra vore sponsorer i 2011.

Mahindra United World College (MUWC)

er en international gymnasieskole beliggende i Indien. Vi støtter friplads for en tibetaner til et toårige skoleforløb med en afsluttende eksamen. Vores bidrag dækker udgifter til lommepenge og projekter. Da der ikke var kommet sponsorbidrag til dette projekt i 2011, har Dansk Selskab for Tibetansk Kultur selv ydet en støtte på 9000 kr., hvilket er nok til at dække udgifter for en studerende i to år.

Dongyu Gatsal Ling nonnekloster grundlagt af Tenzin Palmo (Tenzin Palmo)

Dongyu Gatsal Ling klosteret, ved den tibetanske bosættelse Tashi Jong i Nordindien, er grundlagt i 2001 af den engelske nonne Tenzin Palmo. Vore sponsorer har i 2011 sendt 11.800,00 kr. til dette projekt. I tillæg har de fået 14.080,00 kr. fra de afsluttede projekter. Tenzin Palmo har således i alt modtaget 25.880,00 kr. i 2011. Da Tenzin Palmos kloster er meget berømt her i Vesten, har de rigtigt mange bidragsydere, og efterhånden en solid økonomi. Vi har derfor valgt at afslutte dette projekt, fra og med 2012. Indkomne bidrag til dette projekt vil herefter videreføres til Department of Religion and Culture (DRC), som distribuerer bidragene videre til tibetanske nonne- og munkeklostre i Indien og Nepal.

Aktiviteter i 2011

* Losar – 4. marts 2011

Losar ble afholdt på Restaurant Himalaya med følgende program: Kl. 18:30 velkomstdrink. Kl. 19:00 Tibetansk Nytårs-puja. 19:30 Nytårsmiddag. Kl. 21:30 Den kendte tibetanske sanger, danser og multi-instrumentalist Tenzin Gönpo underholdt. Kl. 23:00 Tibetansk folkedans, hvor alle kunne deltage. Kl. 24:00 Champagne og kransekage. Kuvert pris 250 kr. Der var 40 deltagere.

* 17. april 2011

Audiens med H.H. Dalai Lama, sammen med andre foreningers bestyrelse.

* 6. august 2011

Picnic: DSTK's årlige Picnic hos Kirsten Losang i Hørsholm fandt sted lørdag, 6. august 2011, kl. 13-18, med deltagelse af 10 tibetanere og 20 danskere. Der er billeder fra begivenheden på bagsiden af "Tibet" nr. 79. Lama Dorji og Lama Jon-ten velsignede de fremmødte ved picnic'-ens afslutning.

* 30. september 2011

DSTK deltog med egen bod på 'Frivillighedens Dag' i Korsgadehallen kl. 15:00 – 18:00.

* 1. november 2011

Samdhong Rinpoche, Dr. Phil. Lharampa Geshe, talte om "Ancient Knowledge and Global Solutions" ved et møde på Nationalmuseet, arrangeret i et samarbejde mellem Nationalmuseet, Fonden for Tarab Tulku International, Dansk Selskab for Tibetansk Kultur og Dansk Mongolsk Selskab, med opbakning fra 'Støttekomiteen for Tibet' og 'Det Tibetanske Samfund i Danmark'.

* 15-20 december 2011

Julemarkeds bod: DSTK deltog med egen bod på Christianias Julemarked, i perioden 15. – 20. december 2011.

Bestyrelsen

Dansk Selskab for Tibetansk Kultur

referat fra Generalforsamlingen den 25. April 2012

(1) Valg af dirigent

Dansk Selskab for Tibetansk Kultur's formand, Rolf Gilberg, blev valgt som dirigent og Grethe Sørvig som referent. Formanden bød velkommen og konstaterede, at generalforsamlingen var lovligt og rettidigt indkaldt.

(2) Årsberetning for 2011

Formand Rolf Gilberg fremlagde Selskabets årsberetning for 2011, som generalforsamlingen godkendte.

(3) Regnskabsaflæggelse for kalenderåret 2011

Kasserer Susanne Moe aflagde årets regnskab. Regnskabet blev godkendt.

Se venligst regnskabet på vor hjemmeside: www.dstk.dk.

(4) Fastsættelse af kontingent for 2013

Der blev besluttet, at kontingentet for 2013 bliver for enkeltpersoner 250 kr., for 2 medlemmer fra samme husstand: 350 kr. og for firmaer 500 kr. Særpris for sponsorer ophører fra og med 1/1 2013.

(5) Valg af bestyrelse

Bestyrelsen består af fem ordinære medlemmer og to suppleanter, som alle vælges for to år af gangen. På valg var: Grethe Sørvig, Susanne Moe og Ellen Bangsbo. Grethe var villig til genvalg, mens Ellen og Susanne ikke ønskede genvalg og trådte ud af bestyrelsen. Bestyrelsen havde opstillet Kirsten Tarab Losang og Charlotte Weppenaar Pedersen, som begge blev valgt ind. Ikke på valg var: Rolf Gilberg og Uffe Meulengracht Hansen.

(6) Valg af suppleanter

På valg var: Birgitte Spanggaard og Wangdi Gyalyen. Wangdi var villig til genvalg, mens Birgitte ikke ønskede genvalg, og trådte ud af bestyrelsen.

Bestyrelsen konstituerede sig på følgende måde:

På det konstituerende møde 2. Maj 2012 ønskede Rolf Gilberg ikke at fortsætte som formand, da han også er formand i Dansk Mongolsk Selskab. Bestyrelsen vil gerne takke Rolf for et godt formandskab, og glæder sig over, at han vil fortsætte i bestyrelsen!

Bestyrelsen konstituerede sig som følger: Grethe Sørvig (formand), Uffe Meulengracht Hansen (næst-formand), Rolf Gilberg (redaktør), Kirsten Tarab Losang (aktivitets koordinator) og Charlotte Weppenaar Pedersen (menigt medlem), Wangdi Gyalyen (suppleant)-

(7) Valg af revisor

Jonna Rives og Birgit Nielsen blev genvalgt som revisorer.

(8) Indkomne forslag

Et flertal i bestyrelsen ønskede at have en ekstern regnskabsfører, i stedet for en kasserer, hvilket blev godkendt. Bestyrelsen ønskede desuden, at formand Grethe Sørvig (fulde navn: Margrethe Sørvig) og næstformand Uffe Meulengracht Hansen, fremover skal være fuldmagthavere over Selskabets bankkonti, hvilket blev godkendt.

(9) Eventuelt

Da DSTK's butik ikke tjener nok ind til sin egen husleje, og da DSTK heller vil bruge penge på aktiviteter for medlemmerne, og til at fremme og støtte tibetansk kultur, blev bestyrelsen enig om at opsigte lokalerne på Ryesgade 90A, Østerbro, København med fraflytning den 1/9 2012. Detaljer vedrørende flytningen vil blive diskuteret på kommende bestyrelsesmøder.

Nyt om projekterne

Ved Grethe Sørvig

Dansk Selskab for Tibetansk Kultur formidler humanitær støtte til udvalgte projekter eller etablerede institutioner blandt tibetanere bosat på det tibetanske plateau og eksiltibetanere i Indien og Nepal.

Vores overordnede formål med at yde humanitær støtte til tibetanere er at bidrage til:

- * at tibetanerne kan bibeholde og udvikle deres særegne kultur.
- * at tibetanerne som befolkningsgruppe kan opnå de ressourcer og kompetencer, som gør, at de kan opretholde et værdigt liv, uden sult og fattigdom.

Vores strategi er at yde finansiell støtte indenfor de følgende områder:

- * Uddannelse, generelt.
- * Uddannelse med fokus på kvinder.
- * Sundhedsfremmende projekter.
- * Kulturbetvarelse.

I 2011 har vi modtaget 87.410,00 kr. i projektstøtte fra vore sponsorer, og vi takker så meget for alle bidrag! Disse, samt 9000 kr. fra vor egen projekt-konto – 96.410,00 kr. i alt – er nu sendt videre til de projekter vi støttede i 2011.

Du kan læse mere om de projekter vi støttede i 2011, og hvor meget der er sendt til hvert projekt, i Årsberetningen for 2011, andet sted i bladet.

Bestyrelsen har besluttet, at vi vil støtte følgende projekter fra og med 2012:

* **Children of Shambala** (kodeord: COS): Children of Shambala er en upolitisk og ikke-religiøs humanitær organisation der blev grundlagt af nordmanden Jan Terje Voilaas i 2006. Det er en paraplyorganisation med mere end 115 udviklingsprojekter i Qinghai-provinsen i det nordvestlige Tibet.

Organisationens vigtigste og største projekt er 'Børnehjem Uden Vægge', der er et langsigtet projekt, der inkluderer børnehjem, plejefamilier, uddannelse og sundhedsfremmende projekter, hvor man søger at støtte og hjælpe de fattigste og mest sårbare forældreløse børn, så de kan vokse op i en stabil familiesituation, mens de får en uddannelse.

Børnehjem Uden Vægge giver både den lokale plejefamilie og barnet direkte

finansiell og menneskelig støtte, samtidigt som barnet går i skole på en af Children of Shambalas skoler i området. Barnet og plejefamilien er hele tiden i kontakt med en lokal NGO eller medarbejder, der er uddannet til dette arbejde på Children of Shambala.

Plejefamilierne får 1000 kinesiske yuan – ca. 1000 d.kr. – pr. måned for at have børnene boende, og de får også hjælp med at starte egen forretning, hvis de ønsker og har overskud til dette. Dette for også at hjælpe plejefamilierne ud af fattigdom.

I slutningen af 2011 fik således 600 forældreløse børn og 2500 plejefamilie-medlemmer hjælp fra Children of Shambala. Du kan læse mere om Children of Shambala på deres hjemmeside,

www.childrenofshambala.org

og i deres norske blad, BUV-posten, på vor hjemmeside: <http://www.dstk.dk/BUV-Posten%201-1.pdf> - Hvis du har lyst til at støtte Children of Shambala, skriver du kodeordet COS på indbetalingsblanketten.

Tibet Times (kodeord: TT): er en tibetansk sproget avis, der udkommer i Dharamsala, Indien. Den formidler relevante artikler og indlæg om tibetansk kultur, samt aktuel samfundsproblematik i eksil-samfundet og i Tibet. Dansk Selskab for Tibetansk Kultur giver hvert år Tibet Times et beløb tilsvarende en årsløn for en journalist i Indien, dvs. 11.950,00 kr. Vi ønsker at fortsætte med at støtte avisen, og bidrag er velkomne. Hvis du ønsker at støtte dette projekt, skriver du kodeordet TT på indbetalingsblanketten.

Mahindra United World College (kodeord: MUWC): er en international gymnasieskole beliggende i Indien. Hvert år tilbydes en eksiltibetaner en friplads til et toårigt skoleforløb, med en afsluttende eksamen, som er adgangsgivende til en videregående uddannelse. Vores bidrag dækker udgifter til lommepenge og projekter. I 2011 sendte vi 9000 kr. til dette projekt, hvilket er nok til at dække udgifter til en studerende i to år. Vi vil således først sende støttebidrag til dette projekt i 2013. Du kan læse mere om Mahindra United World College på: <http://www.uwcmahindracollege.org/> Hvis du ønsker at støtte dette projekt, skriver du kodeordet MUWC på indbetalingsblanketten.

Department of Education (kodeord: DOE): uddannelsesministeriet i eksilregeringen i Dharamsala. De distribuerer sponsorbidrag videre til skoler for tibetanske børn og voksne i eksil-samfundet i Indien. Du kan læse mere om Department of Education på: <http://tibet.net/education/> Hvis du ønsker at støtte dette projekt, skriver du kodeordet DOE på indbetalingsblanketten.

Department of Religion and Culture (kodeord: DRC): kulturministeriet i eksilregeringen i Dharamsala. De distribuerer sponsorbidrag videre til tibetanske nonne- og munkeklostre, samt til organisationer, der arbejder for at bevare og udvikle den tibetanske religion og kultur. Du kan læse mere om Department of Religion and Culture på: <http://tibet.net/religion/> Hvis du ønsker at støtte dette projekt, skriver du kodeordet DRC på indbetalingsblanketten.

Betaling til projekter:

Bidrag til vore projekter kan indbetales til DSTKs konto: Reg. nr.: 1551 – Konto-nummer: 3 42 87 88.

Hvis du ønsker at få tilsendt et girokort, kan du enten ringe til os, eller sende en mail til info@dstk.dk

Ved indbetaling skal du huske:

* at tydeligt angive projektets kodeord eller fulde navn, samt dit navn og adresse.

* at oplyse dit CPR-nummer hvis du ønsker at trække beløbet fra i skat. DSTK er forpligtet til at oplyse alle indbetalinger til skattevæsenet, men det kræver, at vi modtager dit CPR-nummer.

* det vil være en god hjælp for os hvis du giver os om dit telefonnummer og eventuelle e-mail-adresse, og hvis du informerer os ved eventuel adresse-ændring.

Sponsorprojekter

Da mange af de projekter vi har støttet frem til nu efterhånden har fået rigtigt mange sponsorer, i mange vestlige lande, og vi med glæde kan meddele, at de har fået en god og solid økonomi, har bestyrelsen besluttet at afslutte dem, mens andre, forhenværende projekter vil blive genoptaget.

48 medlemmer har ikke betalt kontingent for 2011 Er du en af dem? - Vær venlig at bringe din kontingent i orden!											
4	6	52	59	63	65	142	150	177	185	217	262
300	316	341	368	372	420	451	471	477	506	517	626
636	641	663	684	705	716	734	768	803	842	844	885
903	915	928	942	953	966	1017	1039	1057	1075	1107	1114
1121	1133	1177	1192	1253	1280	1290	1296	1299	1320	1324	1384

Se her om du har betalt dit kontingent for året 2011 og 2012. Din kontingent-indbetaling er en vigtig forudsætning for Selskabets eksistens. Uden det kan medlemmer ikke få det interessante medlemsblad eller deltage i Selskabets aktiviteter. Hvis dit medlemsnummer figurerer på listen her ved siden af, har du ikke betalt dit medlemskontingent for 2012. Tjek også listen for 2011.

Dit medlemsnummer står på bagsiden af dit medlemsblad.

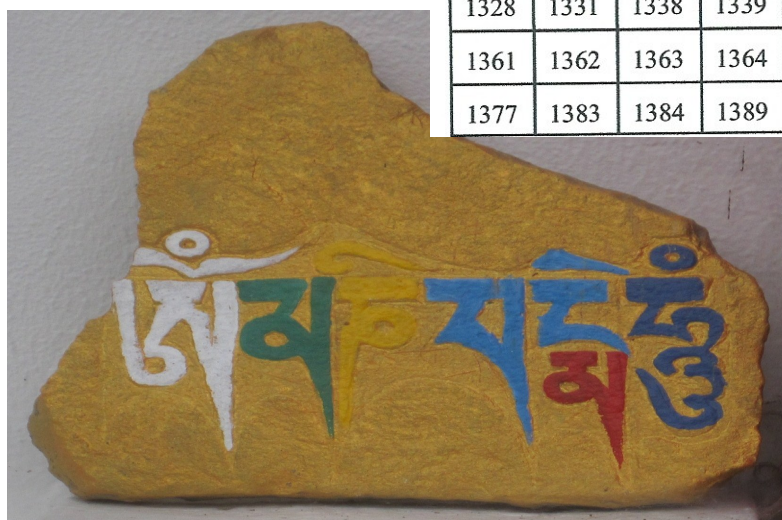
01185 KHC
Niels Nielsen
Bygade 24, 3. th.
2650 Hvidovre

255
000

DIT MEDLEMSNUMMER

Du kan betale din kontingent til reg.nr.: 1551, kontio.nr: 342 8788.

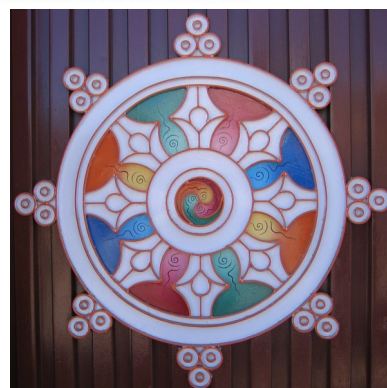
Ønsker du ikke længere at være medlem, er det ikke nok at undlade at betale kontingent, du skal udmelde dig **skriftlig**. Det kan ske på info@dstk.dk eller med brev.

Tibet, nr. 80, årg. 28 (2012)

*Har du husket
at betale din
kontingent?*

272 medlemmer har ikke betalt kontingent for 2012 Er du en af dem? - Vær venlig at bringe din kontingent i orden!											
2	4	6	20	22	23	34	2	40	41	47	48
51	52	53	56	58	59	63	65	70	78	85	86
87	89	90	100	102	103	104	106	107	109	111	112
114	117	118	124	129	131	140	142	145	150	161	164
177	183	184	185	201	217	227	234	259	261	262	270
282	294	298	300	306	310	312	316	325	327	338	341
345	346	348	353	366	372	377	379	391	392	393	409
410	413	414	415	420	423	427	437	438	451	452	455
460	465	471	477	481	488	496	498	499	506	508	511
512	517	518	534	537	540	546	553	557	562	575	600
616	625	634	636	638	641	642	652	655	662	663	667
673	674	679	682	684	689	694	705	712	716	724	734
758	759	768	778	781	790	792	795	797	803	808	812
813	818	822	840	842	844	847	849	853	854	877	879
885	903	928	942	953	957	966	969	985	1003	1016	1017
1035	1036	1037	1039	1057	1059	1064	1068	1074	1075	1091	1100
1101	1107	1114	1115	1121	1122	1128	1133	1151	1156	1170	1176
1177	1190	1192	1193	1210	1215	1217	1221	1222	1224	1227	1228
1231	1239	1240	1253	1256	1265	1266	1268	1271	1280	1281	1287
1290	1296	1299	1301	1302	1303	1309	1310	1316	1320	1322	1324
1328	1331	1338	1339	1342	1346	1347	1348	1350	1351	1352	1356
1361	1362	1363	1364	1365	1366	1367	1368	1369	1370	1372	1373
1377	1383	1384	1389								

Dansk Selskab for Tibetansk Kultur

har fået ny formand: Grethe Sørvig

Grethe Sørvig fortæller følgende om sine relationer til det tibetanske:

Jeg blev født i Bergen, Norge i 1950. I de første mange år af mit liv var præget af en meget stor interesse for musik, hvor jeg modtog undervisning på forskellige instrumenter, hovedsagligt klaver, klassisk guitar og fløjte, bl.a. på Trondheim Musikkonservatorium. Jeg har også levet af at synge, bl.a. i et storband, været med til at lave musikprogrammer i norsk radio, været dommer i MGP og undervist i musikteori, guitar og fløjte.

Da jeg var omkring 21 år, begyndte jeg at studere astrologi, antroposofi, teosofi, buddhisme og indisk filosofi. I slutningen af halvfjerdserne boede jeg et par år i Indien og Nepal, hvor jeg bl.a. studerede og tog eksamen i indisk filosofi og religion, og hvor jeg sideløbende blev uddannet homøpat. Senere, under samme ophold, begyndte jeg at studere tibetansk medicin og astrologi under den tibetanske læge og astrolog, Dr. Ngodup Tsering-Dinggang. Efterfølgende har jeg taget flere alternative uddannelser, bl.a. som psykoterapeut, o.a.

Jeg har praktiseret, studeret og undervist i tibetansk buddhisme siden 1980. Bl.a. var jeg leder for et center for tibetansk buddhisme i Malmø, Sverige, hvor jeg underviste i tantrisk buddhisme og meditation. Jeg har også givet mange kurser i tibetansk medicin, og udgav i 2005 bogen "Tibetansk Medicin og Psykiatri" (Bogan Forlag).

Interessen for tibetansk medicin og astrologi har også ført til et nært samarbejde med den herboende, tibetanske læge, Dr. Bhuti Losang, bl.a. om flere udstillinger og seminar om tibetansk medicin og astrologi.

I 2009 begyndte Dansk Selskab for Tibetansk Kultur at bede mig om at skrive artikler til deres blad, og i 2010 blev jeg inviteret til at være med i bestyrelsen. Jeg blev formand for Selskabet i 2012.

← Grethe Sørvig

Et offersted lige ved siden af Sera Klosteret med store malerier på klipperne. Se størrelsen i forhold til munken. Øverst Tongkhapas. Nederst Markala. (fot: sept. 1985).

Resten af bestyrelsen

Uffe Meulengracht Hansen
(Næstformand)

Jeg har arbejdet frivilligt for DSTK's butik og kontor siden 2008. Siden 2010 har jeg været medlem af bestyrelsen. Min specielle interesse er Tarab Tulku's udlægning af buddhismen som det komplementære til vestlig videnskab. Jer er cand. Scient. Pol fra Københavns Universitet.

Rolf Gilberg (redaktør)

Mag.scient. & ph.d. i etnografi. Arbejdede en årrække ved Etnografisk Samling på Nationalmuseet, hvor han bl. a. havde ansvar for de tibetanske samlinger. Er gift med en tibetaner, Dolma, som er født i Østt Tibet. Besøgt Tibet 1985 og 2010. Medstifter af Dansk Selskab for Tibetansk Kultur i 1985.

Kirsten Tarab Losang
(Aktivitetskoordinator)

Jeg har længe været interesseret i Tibet, den tibetanske buddhisme og den tibetanske kultur. Mit ønske med at træde ind i bestyrelsen for DSTK er at forsøge at videreføre nogle af de tanker som første formand, Tarab Tulku, havde med oprettelsen af selskabet. Bl.a. muligheden for at udvide kendskabet til Tibets kultur, filosofi, religion og historie. Jeg har gennem de sidste 40 år fulgt den tibetanske buddhisme og navnlig de sidste 5 år, hvor jeg intensivt har fulgt Unity in Duality, tibetansk filosofi og psykologi udviklet af Tarab Tulku

Wangdi Gyaljen
(supplæant)

Wangdi er herboende tibetaner, som er dansk gift.

Nyt fra Bestyrelsen

Dansk Selskab for Tibetansk Kultur flytter fra Ryesgade

Vor butik har gået med underskud i mange år, og da vi hellere vil bruge Selskabets penge på arrangementer for vore medlemmer, har vi besluttet at opgive vore lokaler på Ryesgade 90 A på Østerbro i København, fra og med den 1/9 2012. Vor nye post-adresse bliver: Store Søhøj, Hørsholm Kongevej 40, 2970 Hørsholm

Siden sidst har vi også besluttet at benytte os af en ekstern regnskabsfører, i stedet for en kasserer, da dette vil frigøre ressourcer til andet bestyrelsesarbejde

Charlotte Weppenaar Pedersen

Udd. Pædagog/psykoterapeut/ikonograf. Pilgrim og studierejse i Buddhas fodspor i Indien og foretaget rejse til Dharamsala i forbindelse med samarbejde mellem Det Tibetanske konfliktløsning Center og Mandela Center for fred og forsoning. Har modtaget undervisning i thangkamaaling af Pemba Wangdu, Universitet Lhasa, Tibet, og har praktiseret buddhisme og Dzogchen siden 1992.

Aktiviteter

Sommerrpicnic

Dato: 18. August 2012

Tid: klokken 13-18

Sted: Hørsholm Kongevej 40

Traditionen tro afholdes sommerpicnic hos Kirsten Losang. Medbring tæppe til at sidde på samt mad og drikke til eget forbrug.

I et mongolsk filtelt (ger) vil der blive indrettet boder, som sælger ting og sager med relation til tibetansk kultur: Tibetansk kunsthåndværk, videoer, cd'er, tibetansk medicin samt bøger om forskellige aspekter af den tibetanske kultur. I anledningen af butiklukningen i Ryesgade vil DSTK's bod på picnic'en have udsalg med 20% rabat. Desværre kan vi kun modtage kontanter, da vi ikke har maskine til Dan-kort.

Hvis du har tibetanske varer, som du mener, at du kan sælge ved dette arrangement, er du velkommen til at kontakte Kirsten Tarab Losang og aftale nærmere på tlf.: 4586 7714.

Picnic'en vil byde på underholdning samt en puja udført af tibetanske lamaer. Traditionen tro vil alle deltagere blive velsignet.

Her over ses Lama Dordji og Lama Yonten velsigne deltagerne i 2011.

Foran den mongolske ger står fra venstre: Morten Rolighed Jensen, Maria Gammeltoft, Kirsten Losang, Uffe Meulengracht og en gæst. Billedet er taget straks efter at teltet er rejst i maj 2012.

Omvisning i det tibetanske rum Medlemsmøde

lørdag, 15. september 2012

Tid: kl. 14-16

Sted: Nationalmuseet,
indgang Ny Vestergade 10

Emne: Omvisning i rummet med tibetanske sager ved forhenværende museumsinspektør *Rolf Gilberg*, som vil fortælle om de udstillede genstande, hvoraf mange blev indsamlet af Prins Peter.

Medlemsmøde

lørdag, 3 november 2012

Tid og Sted: oplysning kommer senere via din e-mail og DSTK's hjemmeside.

Bjarne Vestergaard og Else Hammerich vil holde foredrag om deres arbejde gennem 10 år at etablere et tibetansk konfliktløsningscenter i Dharamsala. Tibetansk Center for konflikt løsning kan i år fejre 10 års jubilæum. Hammerich og Vestergaard var med da de første spadestik blev taget. De vil fortælle om deres møde og arbejde med de unge tibetanere i Dharamsala før, under og efter.

Butikken

Dansk Selskab for Tibetansk Kultur har i mange år haft en butik på adressen Ryesgade 90A. I de senere år har den kun været åben for publikum 2 timer hver onsdag eftermiddag samt et par timer på månedens sidste lørdag. Denne korte åbningstid skyldes mangel på frivilligt

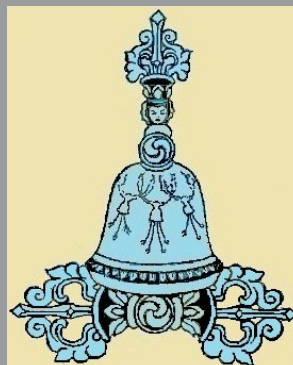
personale. Da butikken ikke længere kan indtjene til sin egen husleje, har bestyrelsen valgt at opgive lejemålet og overføre butikken til en anden form. Butikken har normalt lukket i sommer måneden juli. August skal bruges til at afvikle stedet for Dansk Selskab for Tibetansk Kultur. Det betyder, at Dansk Selskab for Tibetansk Kultur's butik ikke mere er at finde i Ryesgade. Dog bliver 'Støttekomiteen for Tibet' boende på adressen og har sin egen butik der. En af de nye måder Dansk Selskab for Tibetansk Kultur vil have butik på er, at der ved medlemsmøder og andre aktiviteter vil være en bod med udvalgte sager til salg.

Butikken vil også præsentere sine varer både i medlemsbladet og på hjemmesiden. Selvom butikken ikke længere er fysisk tilstede i Ryesgade, kan varer bestilles både via telefon og e-post.

PP

POST

POST DANMARK

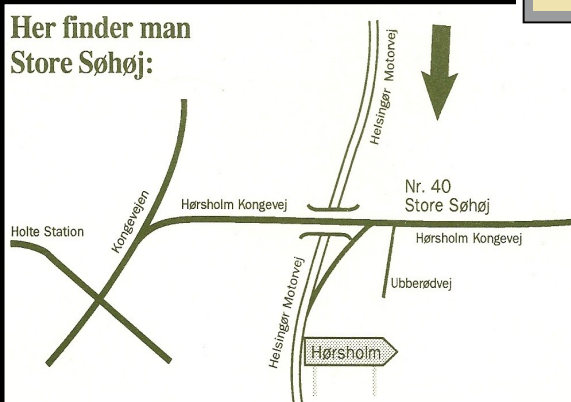

Indhold

Medlemsbladet	2
Nyt fra Redaktionen	3
Den Tibetanske Månekalender af Grethe Sørvig	4
Vand Dragens År af Tsehnay	10
Tibetansk Polyandri af Prins Peter	14
Fortælling om et æslet og en sten ved Kunchok Tenzin	17
Den Kosmiske Skildpadde af Grethe Sørvig	18
Om mani padme hum af Michael Vinding	20
Dansk Selskab for Tibetansk Kultur	
Årsberetning 2011	24
Generalforsamling 2012	25
Nyt om projekter	26
Kontingent	27
Den nye formand	28
Bestyrelsen	29
Aktiviteter	30
Butik	31

Aktiviteter

Flere oplysninger inde i bladet
side 30-31.

18. August 2012, kl 13-17

Picnic på 'Store Søhøj', Hørsholm Kongevej 40 med egen mad og salgsboder samt velsignelse.

15. september 2012, kl. 14-16

Omvisning i den tibetanske udstilling på Nationalmuseet

3. november 2012

Foredrag ved Else Hammerich og Bjarne Vestergaard om: 'Tibetansk Center for Konflikt Løsning' i Dharamsala. Et tilbage blik over 10 år.

Dansk Selskab for Tibetansk Kultur
 'Store Søhøj', Hørsholm Kongevej 40
 2970 Hørsholm
 info@dstk.dk - www.dstk.dk

ISSN 1397-9248